CYNGOR SIR YNYS MôN	
ADRODDIAD AT:	**Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol**
DYDDIAD:	**11 Gorffennaf 2017**
PWNC :	**Moderneiddio Ysgolion Môn – Adroddiad ar yr ymgynghoriad statudol yn ardal Llangefni**
AELODAU PORTFFOLIO(AU):	**Y Cynghorydd R. Meirion Jones**
AWDUR YR ADRODDIAD Rhif Ffôn: E-bost:	**Emrys Bebb**

1.0 ARGYMHELLION

Yn ei gyfarfod ar 19 Rhagfyr 2016, penderfynodd pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn:

- awdurdodi swyddogion i fynd ymlaen gyda'r broses ymgynghori ffurfiol neu statudol, ac ymgynghori ar opsiynau A a B fel yr amlinellir isod mewn ymgais i foderneiddio'r ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni.

Opsiwn A
Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar:
Opsiwn 3, sef adeiladu ysgol newydd yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.
Opsiwn 6a, sef adeiladu ysgol gynradd newydd yng Ngaerwen ar safle amgen, darpariaeth ar gyfer 150 o ddisgyblion, i gymryd lle Ysgol Esceifiog bresennol
Opsiwn 7 ymestyn Ysgol y Graig i ddarparu ar gyfer disgyblion Ysgol Talwrn. Cau Ysgol Talwrn. Bydd angen ymgynghoriad pellach ar yr opsiwn o ymestyn Ysgol y Graig i ddarparu ar gyfer disgyblion o Ysgol Talwrn, a chau'r Ysgol Talwrn
Opsiwn 9, addasiadau i Ysgol Henblas

Opsiwn B
Byddai hyn yn seiliedig ar:
Opsiwn 3, adeiladu ysgol newydd yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.
Opsiwn 8, addasiadau i Ysgol Esceifiog
Opsiwn 7 - ymestyn Ysgol y Graig i ddarparu ar gyfer disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn. Bydd angen ymgynghoriad pellach ar yr opsiwn o ymestyn Ysgol y Graig i ddarparu ar gyfer disgyblion o Ysgol Talwrn, a chau'r Ysgol Talwrn.
Opsiwn 9, addasiadau i Ysgol Henblas

Gallai'r ddau opsiwn uchod gynnwys ffedereiddio Ysgol Henblas ag ysgol arall.

Mae'r prif wahaniaeth rhwng opsiwn A a B yn berthnasol i Ysgol Esceifiog. Os bydd opsiwn A yn cael ei gymeradwyo, byddai'n arwain at adeiladu ysgol gynradd newydd yn y Gaerwen i 150 o ddisgyblion. Os cymeradwyir Opsiwn B, byddai'n golygu addasu Ysgol Esceifiog presennol.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori â rhieni, llywodraethwyr a staff o chwe ysgol yn yr ardal, aelodau etholedig lleol, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Parhaodd y cyfnod ymgynghori o 31 Ionawr - 13eg Mawrth 2017.

Argymhelliad

Argymhellir i'r Pwyllgor craffu ystyried y cynigion a gyflwynwyd yn yr adroddiad hwn a dylid argymell i weithredu ar gymeradwyo opsiwn B.

Mae Opsiwn B yn cynnwys yr is-opsiynau canlynol:

- Opsiwn 3, sef adeiladu ysgol i gymryd lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.

- Opsiwn 7, ymestyn Ysgol Y Graig i gymryd disgyblion o Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn. Mae'r adroddiad yn cadarnhau nad oes digon o le i ymestyn Ysgol y Graig a sicrhau digon o ardal chwarae ar gyfer y disgyblion ar y safle Ysgol y Graig ysgol bresennol. Cynigir y dylai swyddogion ail-ymgynghori â'r rhanddeiliad perthnasol ar yr holl opsiynau sydd ar gael i ymestyn Ysgol y Graig.

- Opsiwn 8, addasiadau i Ysgol Esceifiog

- Opsiwn 9, adnewyddu Ysgol Henblas.

2.0 RHESWM

2.1 I wneud argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith er mwyn symud ymlaen efo'r rhaglen moderneiddio ysgolion. Bydd hyn yn galluogi'r Awdurdod i newid cyfeiriad y rhaglen er mwyn cwrdd ag anghenion am lefydd mewn ysgolion ble mae eu hangen nhw fwyaf.

3.0 SYLWADAU

Dim sylwadau eto

Awdur: Emrys Bebb
Teitl Swydd: Rheolwr Rhaglen
Dyddiad: 04 Gorffennaf 2017

SWYDDOGOL – *OFFICIAL*

ADRODDIAD AR YR YMGYNGHORIAD STATUDOL - ARDAL LLANGEFNI
REPORT ON THE STATUTORY CONSULTATION – LLANGEFNI AREA

31 Ionawr – 13 Mawrth 2017 / *31 January – 13 March 2017*

CYNGOR SIR YNYS MÔN / *ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL*
ADRAN DYSGU GYDOL OES / *LIFELONG LEARNING DEPARTMENT*

www.ynysmon.gov.uk / www.anglesey.gov.uk

Rhif	CYNNWYS	TUDALEN
1.	CYFLWYNIAD A CHEFNDIR	3
2.	GYRWYR NEWID	3
3.	Y BROSES YMGYNGHORI	5
4.	SYLWADAU O’R CYFARFODYDD YMGYNGHORI	6
5.	YMATEBION O YSGOL BODFFORDD	8
6.	YMATEBION O YSGOL CORN HIR	9
7.	YMATEB O YSGOL ESCEIFIOG	10
8.	YMATEB O YSGOL HENBLAS	12
9.	YMATEBION O YSGOL TALWRN	12
10.	YMATEBION O YSGOL Y GRAIG	14
11.	YMATEBION ERAILL	14
12.	DADANSODDIAD OPSIYNAU	15
13.	DATBLYGIADAU TAI YN LLANGEFNI	17
14.	YSTYRIAETHAU ARIANNOL	22
15.	ARGYMHELLIAD	23

1. CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn ymroddedig i ddarparu'r ddarpariaeth addysgol orau un ar gyfer holl blant a phobl ifanc yr ynys.

Yn rhan o'r ymrwymiad hwn, mae'r Cyngor yn adnabod bod moderneiddio addysg a sicrhau bod ein hadeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu deniadol sy'n symbylu plant a phobl ifanc i ddod yn ddysgwyr effeithiol a chyflawni sgiliau bywyd yn brif flaenoriaeth.

Yn y cyd-destun hwn, mae ar y Cyngor eisiau moderneiddio ysgolion er mwyn:

- gwella deilliannau addysgol ar gyfer plant a phobl ifanc a thorri'r cyswllt rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad addysgol isel,
- gwella ymhellach safonau arweinyddiaeth ac ansawdd addysgu a dysgu,
- cyflwyno ysgolion sector-arweiniol a safonau sector-arweiniol ar gyfer pob cymuned.

Bydd cyflwyno'r rhaglen foderneiddio uchelgeisiol hon yn gofyn am uno ysgolion sydd ohoni drwy gyfuniad o ffederasiynau ysgol, ad-drefnu dalgylchoedd yn helaeth yn seiliedig ar ailfodelu adeiladau ysgol sydd ohoni neu adeiladu ysgolion ardal newydd a chau ysgolion nad ydynt yn

2. GYRWYR NEWID MODERNEIDDIO FYDD YN DYLANWADU AR BENDERFYNIAD YNGHYLCH Y DDARPARIAETH ORAU I'R ARDAL

Nodir isod rhai o'r gyrwyr moderneiddio fydd yn dylanwadu ar benderfyniad ynghylch y ddarpariaeth orau i'r ardal:

Codi safonau addysgol

Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i godi safonau'n sylweddol os am gyrraedd ei nod o fod yn un o'r 5 Awdurdod Lleol gorau yng Nghymru. Yn ôl gwaith ymchwil presennol, awgrymir ei bod yn anodd cysylltu safonau â maint ysgol. Fodd bynnag, mae adroddiadau diweddar yn awgrymu bod gan ysgolion cynradd mwy [dros 100 (neu 105) o ddisgyblion neu fwy] dimau arweinyddiaeth sydd a mwy o gapasiti i sicrhau gwelliannau; athrawon gyda mwy o arbenigedd mewn meysydd penodol sydd yn ei dro yn dylanwadu ar arferion athrawon eraill a thrwy hynny yn cael dylanwad cadarnhaol ar safonau gwaith plant. Mewn ysgolion llai [o gwmpas 50 neu lai] mae dosbarthiadau oedrannau cymysg yn cynnwys hyd at bedwar grŵp oedran, ac sydd weithiau yn rhychwantu cyfnodau allweddol. Mae hyn yn gosod her sylweddol i athrawon os am sicrhau bod pob plentyn yn cael ei ymestyn hyd eithaf i'w allu. Mae'r strategaeth moderneiddio ysgolion yn anelu i ddileu esiamplau o ddosbarthiadau gyda mwy na 2 grŵp oed.

Lleihau nifer llefydd gweigion

Yn Ionawr 2017, roedd nifer y llefydd gweigion mewn ysgolion cynradd ym Môn yn 13.0%.ac mae 2.4% o lefydd gweigion yn y 6 ysgol dan sylw, sydd dipyn llai na tharged Llywodraeth Cymru [15% ar lefel Awdurdod a 10% mewn ysgolion unigol]. Er hynny, mae angen i'r Cyngor, barhau i leihau nifer y llefydd gweigion er mwyn cwrdd â disgwyliadau Llywodraeth Cymru ac ymateb i un o feirniadaethau Estyn yn adroddiad 2012. Golyga hyn bod angen anelu at sefyllfa lle bo ysgolion yn fwy na 85% llawn gan anelu bod 90% o'r llefydd wedi eu llenwi ar draws y sector cynradd.

Lleihau'r amrywiad mewn cost y disgybl
Mae'r gost fesul disgybl yn amrywio'n sylweddol, o £2,900 i £13,429 ar draws ysgolion cynradd y sir. Roedd gwariant y Cyngor ar ysgolion cynradd yn 2016-17 [£4,721 y disgybl ar gyfartaledd] yr uchaf ond un yng Nghymru. Bydd angen i'r rhaglen moderneiddio roi sylw i normaleiddio'r gost y disgybl ar draws yr awdurdod a'i chysoni â'r cyfartaledd Cymru gyfan.

Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib
Mae gwella ansawdd yr adeiladau ysgol a sicrhau'r amgylchedd dysgu gorau posibl [sy'n adlewyrchu'r rhai yn ein hadeilad ysgol ddiweddaraf - Ysgol y Graig - a ddefnyddir fel meincnod] ar gyfer ein plant yn hanfodol bwysig i gwrdd ag anghenion dysgu ac addysgu yn yr unfed ganrif ar hugain. Mae'r math hyn o amgylchedd yn cynnwys cyfleusterau addysgu a dysgu o'r ansawdd gorau, cyfleusterau TGCh o'r radd flaenaf, mannau chwarae addas, ardaloedd staffio a gweinyddu priodol, ynghyd a diogelwch ar gyfer adeiladau'r ysgol a safle'r ysgol. Noda Estyn bod "gwella ansawdd yr adeiladau'n cael effaith lesol iawn ar ansawdd yr addysgu a morâl y staff sydd, yn ei dro, yn cael effaith gadarnhaol ar berfformiad plant." Bydd gan bob plentyn fynediad at gyfleusterau addas fel y gellir darparu ystod lawn o brofiadau addysgol.

Nid yw yn bosib i'r Cyngor gynnal nifer fawr o adeiladau ysgol sy'n heneiddio ac yn gostus i'w cynnal. Rhaid sefydlu patrwm newydd o ysgolion sydd yn dileu'r diffygion yn yr adeiladau presennol, gan gynnwys materion iechyd a diogelwch sylweddol sy'n gysylltiedig â'r adeilad neu'r safle. Mae angen datblygu cyfundrefn o ysgolion lle mae trefniadau cynnal a chadw ar eu cyfer sy'n gynaliadwy.

Creu'r amodau fel bod Penaethiaid yn llwyddo - cynyddu capasiti arweinyddol
Mae ysgolion effeithiol yn cael eu harwain yn dda. Mae gan ysgolion llwyddiannus arweinyddiaeth gref ar bob lefel, gan gynnwys y Llywodraethwyr. Mae'r sialensiau sydd ynghlwm wrth arwain a rheoli ysgol wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf ac mae'r disgwyliadau'n parhau i gynyddu. Mae angen amser digyswllt digonol ar Bennaeth, gyda chefnogaeth dirprwy bennaeth neu uwch dim rheoli, i sicrhau bod yr addysgu a'r dysgu o'r radd flaenaf, i werthuso a chodi safonau, i ddatblygu gweithdrefnau hunan-arfarnu trylwyr ac i sicrhau datblygiad proffesiynol parhaus y staff. Mae'r rhain yn ddisgwyliadau sylweddol. Mae angen sicrhau bod gan Benaethiaid o leiaf 50% o amser digyswllt. Golyga hyn bod angen i ysgol [neu ffederasiwn o ysgolion] gael o leiaf 100 o ddisgyblion os am ddarparu'r amser angenrheidiol i'r Pennaeth i gyflawni'r rôl arwain yn llwyddiannus.

Sicrhau cyflenwad digonol o Benaethiaid at y dyfodol
Dros y pum mlynedd nesaf mae'n debyg y bydd bron i 50% o'n penaethiaid cynradd yn ymddeol. Oherwydd bod llawer ohonynt yn arwain ysgolion bach, bydd angen i'r Cyngor ystyried y modelau arweinyddiaeth fwyaf effeithiol a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Mae nifer yr ymgeiswyr am swyddi pennaeth wedi lleihau ac mae hyn yn destun pryder. Mae angen i'r rhaglen moderneiddio ysgolion geisio ateb y broblem drwy sicrhau cyfleoedd addas i ddatblygu arweinyddiaeth mewn ysgolion unigol. Mae angen arweinwyr rhagorol ar ein hysgolion. Bydd y rhaglen foderneiddio'n rhoi sylw i faterion cynllunio olyniaeth ac yn diogelu a datblygu'r talentau arweinyddiaeth sydd gennym yn ein hysgolion.

Defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol
Mae ymchwil yn awgrymu bod ysgolion gyda gwasanaethau ychwanegol fel clybiau brecwast, clybiau ar ôl ysgol, gwarchod plant, gweithgareddau haf a phenwythnos yn cyflawni safonau uwch a chyswllt gwell â rhieni a'r gymuned. Disgwylir i ysgolion hefyd fod yn adnodd i'r gymuned leol er mwyn hyrwyddo gweithgareddau cymunedol sy'n cynnwys rhieni, aelodau o'r gymuned a

grwpiau lleol. Mae'r math yma o weithgaredd yn bwysig i ddatblygu'r cysylltiad rhwng ysgolion a'r gymuned leol. Bydd ysgolion a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio yn gweithredu fel ysgol ardal h.y. yn darparu ystod o wasanaethau a gweithgareddau sy'n aml yn digwydd y tu allan i'r diwrnod ysgol, i helpu i gwrdd ag anghenion y plant, eu teuluoedd a'r gymuned ehangach.

Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog
Bydd unrhyw drefniant a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio'n rhoi blaenoriaeth i gryfhau a diogelu'r Gymraeg / dwyieithrwydd.

3. Y BROSES YMGYNGHORI

Mae cyfarfodydd wedi eu trefnu gyda rhanddeiliaid dros y cyfnod hwn:

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori gyda rhieni, llywodraethwyr a staff yn y chwe ysgol yn yr ardal, cynghorwyr lleol a gyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Roedd y cyfnod ymgynghori'n rhedeg o 31 Ionawr 2017 hyd at 13 Mawrth 2017.

Trefnwyd cyfarfodydd ymgynghori gyda rhanddeiliaid ysgolion dros y cyfnod hwn:-

			Cyfarfod gyda		
Ysgol	**Dyddiad (yn 2017)**		**Staff**	**Llywodraethwyr**	**Rhieni**
Henblas	**Dydd Llun**	**6 Chwefror**	**3.30**	**5.00**	**6.15**
Esceifiog	**Dydd Mawrth**	**7 Chwefror**	**4.00**	**5.00**	**6.00**
Bodffordd	**Dydd Iau**	**9 Chwefror**	**3.45**	**5.00**	**6.00**
Corn Hir	**Dydd Llun**	**13 Chwefror**	**4.00**	**5.00**	**6.00**
Talwrn	**Dydd Mawrth**	**14 Chwefror**	**3.45**	**5.15**	**6.15**
Graig	**Dydd Mercher**	**15 Chwefror**	**3.30**	**5.00**	**6.30**

Pan fydd Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at ariannu ysgol newydd, mae angen i'w buddsoddiad gwrdd ag amcanion buddsoddi sef:-

1. lleihau llefydd gweigion
2. cynyddu amser di gyswllt i athrawon
3. i'r ysgol fod o safon ysgol yr unfed ganrif ar hugain
4. gwella deilliannau addysgol
5. lleihau ôl groniad cynnal a chadw
6. gwella effeithlonrwydd ynni

Cynigwyd y syniad gan rieni y dylid adeiladu ysgol gynradd newydd yn Llangefni. Os yw hyn yn golygu adeiladu ysgol gynradd newydd ychwanegol, ni fyddai Cyngor Sir Ynys Môn yn cefnogi hyn

oherwydd er byddai'r ysgol gynradd newydd yn ysgol yr unfed ganrif ar hugain, yn unol â'r meini prawf uchod, ni fyddai'n :

- lleihau llefydd gweigion. Yn wir gall arwain at gynnydd mewn llefydd gweigion
- newid y sefyllfa o ran amser di gyswllt i athrawon ohono'i hun.
  gwella deilliannau addysgol ohono'i hun
- lleihau ôl groniad cynnal a chadw na
- gwella effeithlonrwydd ynni. Yn wir, byddai ysgol ac adeilad ychwanego yn arwain at ddefnyddio mwy o danwydd.

Yn ogystal, mae'n annhebygol iawn byddai Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at ysgol gynradd newydd oni bai fod cyfuno ysgolion yn rhan o'r broses.

Mae'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 yn caniatáu i rieni dewis pa ysgol fydd eu plentyn yn ei mynychu. Petai ysgol gynradd newydd yn cael ei hadeiladu yn Llangefni, byddai angen adolygu'r dalgylchoedd presennol a ffurfio dalgylch i'r ysgol gynradd newydd. Yn unol â'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, ni fyddai'r Awdurdod yn gallu gorfodi rhieni i symud eu plant i'r ysgol gynradd newydd. Byddai hyn yn cynyddu'r risg o lefel uchel o lefydd gweigion yn yr ysgol gynradd newydd.

4. SYLWADAU O'R CYFARFODYDD YMGYNGHORI

Rhestrir rhai sylwadau a phryderon o bob un o'r cyfarfodydd isod (nid yw'r rhain yn gofnodion o'r cyfarfodydd). Ceir fwy o sylwadau yn rhan 5 o'r ddogfen hon.

Ysgol Henblas

Beth fyddai'n digwydd petai'r ysgol yn cael ei ffedereiddio gydag ysgol arall?
Beth fyddai amserlen hyn?
Pryderon am swyddi.

Ysgol Esceifiog

Staff yn teimlo fod angen ystafelloedd penodol ar gyfer AAA
Pryderon am ddiogelwch disgyblion yn ystod unrhyw waith adeiladu ar y safle Pryderon am swyddi a holi am yr amserlen.

Ysgol Bodffordd

Rhai'n teimlo fod y penderfyniad wedi ei wneud ac mai "problem trefol" yw hon. Pryderon am swyddi staff yr ysgol a'r Cylch Meithrin.
Pryderon am gludiant i unrhyw ysgol gynradd arall petai'r ysgol yn cau.
Teimlad fod sylwadau ymgynghoreion wedi cael eu hanwybyddu

Ysgol Corn Hir

Pryderon am swyddi staff yr ysgol a dyfodol y Cylch Meithrin.
Holwyd am y posibilrwydd o ostwng oed mynediad Holwyd am amserlen y broses a'r broses ei hun.

Ysgol Talwrn

Pryderon am swyddi
Rhai'n teimlo fod y penderfyniad wedi ei wneud
Holodd rai am ddatganiad yr Ysgrifennydd Cabinet ar Addysg
Pryderon am gludiant i unrhyw ysgol gynradd arall petai Ysgol Talwrn yn cau.
Holodd rhai am gostau Caban newydd
Roedd rhai'n teimlo byddai Neuadd y Pentref yn "dioddef ar ôl cau yr ysgol" a roedd eraill yn poeni am ddyfodol yr eisteddfod leol

Ysgol Y Graig

Pryder a fyddai estyniad yn ddigon mawr
Pryder am draffig a pharcio ger yr ysgol
Ystafell gerdd ac ystafell adnoddau yn ddosbarthiadau bellach. Staff yn enwedig yn dweud fod angen addasu nifer o rannau'r ysgol.

5. YMATEBION O YSGOL BODFFORDD

5.1 Derbyniwyd 289 o ymatebion gan randdeiliaid yr ysgol ac roedd y mwyafrif helaeth (99.7%) yn anghytuno gyda'r posibilrwydd o gau'r ysgol ac nid oedd unrhyw un yn gefnogol o opsiwn A na B.

5.2 Yn ogystal, derbyniwyd ymatebion gan 27 o ddisgyblion Ysgol Bodffordd.

5.3 Dywedodd y llywodraethwyr "byddai gweithredu opsiwn i gau Ysgol Gymuned Bodffordd yn gwbl anaddas ac yn anghyfiawn ac yn cael effaith andwyol ar ardal Gymreig a diwylliadol tu hwnt". Dywedasant fod "yna argraff fod y broses ymgynghori yn annheg". Gweler sylwadau'r llywodraethwyr yn Atodiad 1.

5.4 Dymuniad staff yr ysgol oedd i leisio "eu gwrthwynebiad i'r ddau opsiwn sydd wedi'u gosod yn y ddogfen ymgynghori statudol ar ddyfodol ysgolion dalgylch Llangefni". Gweler sylwadau'r staff yn Atodiad 2.

5.5 Roedd 150 (52%) o'r ymatebwyr yn teimlo fod y gymuned, y neuadd gymunedol a'r digwyddiadau yno e.e. eisteddfodau yn holl bwysig a byddai cau Ysgol Bodffordd yn cael "effaith andwyol ar ddyfodol yr eisteddfod leol". Crybwyllodd 29 neu 10% o'r ymatebwyr fod Ysgol Bodffordd yn holl bwysig i'r gymuned ac i'r ffordd Gymreig a'r iaith Gymraeg a "thraddodiadau lleol".

5.6 Barn 109 o'r ymatebwyr (38%) oedd fod y broses yn annheg a bod eu hymatebion i'r ymgynghori anstatudol wedi cael eu hanwybyddu.

5.7 Barn 106 o'r ymatebwyr (37%) oedd bod angen ymestyn yr ysgol gan fod digon o le i wneud hynny heb "amharu mewn unrhyw ffordd ar fan chwarae digonol i'r plant". Yn ogystal, roedd 85 o ymatebwyr (29%) yn meddwl dylid moderneiddio'r ysgol. Gan fod yr ysgol yn lawn, nid oedd 48 o ymatebwyr (17%) yn meddwl y dylid cau'r ysgol.

5.8 Roedd rhai (83 ymatebwr, 29%) yn teimlo fod ysgol fechan yn well i blant, a bod Ysgol Bodffordd yn gartrefol, hapus ac yn galon i'r gymuned.

5.9 Roedd y Cylch Meithrin yn cael canmoliaeth gan 46 neu 16% o'r ymatebwyr o ystyried deilliannau da ddaeth o arolygiad Estyn o'r Cylch yn ddiweddar. Canmolwyd staff y Cylch a dywedwyd fod staff yn pryderu am eu swyddi.

5.10 Petai ysgol gynradd newydd yn cael ei hadeiladu roedd 42 ymatebydd (15%) yn bryderus am y teithio posib i'r disgyblion iddi. Dywedodd y rhanddeiliaid nad oedd gan nifer o deuluoedd gar i gludo plant i ysgol newydd posib ac nad oedd palmant ar y lôn o Fodffordd i Langefni. Dywedwyd yn ogystal fod y rhan fwyaf o blant yn gallu cerdded i Ysgol Bodffordd.

5.11 Roedd 34 o ymatebwyr (12%) am weld ysgol newydd yn dod i bentref Bodffordd tra roedd 18 neu 6% yn meddwl bod ffedereiddio Ysgol Bodffordd efo ysgol gynradd arall yn opsiwn. Barn 5 o ymatebwyr (2%) oedd fod angen cau ysgol gynradd arall yn hytrach nag Ysgol Bodffordd.

5.12 Nid oedd 39 o ymatebwyr (13%) yn meddwl fod adeiladu ysgol gynradd newydd yn "gost effeithiol"

6. YMATEBION O YSGOL CORN HIR

6.1 Derbyniwyd cyfanswm o 45 o ymatebion gan rhanddeiliaid yr ysgol.

6.2 Daeth 40 o'r ymatebion gan staff (3), rhieni (36) a Cadeirydd Cylch Meithrin yr ysgol. Roeddent oll ar ffurf ffurflen ymateb gyda thestun safonol a roeddent oll yn cytuno gyda'r rhesymau dros newid. Dywedodd yr ymatebwyr fod y Cylch Meithrin "yn rhy fach i gymryd yr holl blant sydd ynddi a nid yw maint yr adeilad yn addas i'r nifer plant".

6.3 Gan fod opsiwn A ac opsiwn B yn cynnwys ysgol gynradd newydd yn lle Ysgol Bodffordd ac Ysgol Corn Hir", nid oedd well gan y rhanddeiliaid un opsiwn dros y llall.

6.4 Roedd y 39 rhanddeiliad hefyd o'r farn fod y "galw yn lleol am ofal plant fforddiadwy yn uchel gan nad oes lawer o ddarparwyr. Mae angen sicrhau fod yr ysgol newydd yn gallu cynnig y ddarpariaeth yma (wrap around) i'r plant meithrin fydd yn dod i'r ysgol a fod digon o le yn yr adeilad newydd i ganiatáu hyn yn hwylus".

6.5 Pwyntiau eraill crybwyllwyd ganddynt oedd:

- "Ystyried y ddarpariaeth i blant 2½-3 oed mewn unrhyw ysgol newydd"
- "Bydd rhaid cynllunio unrhyw ysgol gyda'r sgôp o ehangu pellach"
- "Sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatáu defnydd llawn gan y gymuned"
- "Bod angen sicrwydd bydd lleoliad y Cylch Meithrin yn cael ei ystyried yn y broses cynllunio / adeiladu"
- O ran safle'r ysgol gynradd newydd, fod "angen ystyried sut fydd hyn yn effeithio ar ddalgylch mynediad y Cylch Meithrin"
- Fod angen sicrhau bod cynrychiolaeth deg ar unrhyw grŵp rhanddeiliaid fydd yn cael ei sefydlu.

Gweler ymateb Cadeirydd Pwyllgor Cylch Meithrin Corn Hir yn Atodiad 3.

6.6 O'r holl adborth, un rhiant oedd yn bryderus am y cynllun o ran niferoedd plant. Nid oedd yn meddwl fod "yr hyn sydd raid ei wneud i gael 50% o'r cyllid yn werth chweil.

6.7 Roedd y 4 ymatebydd yn cytuno gyda'r rhesymau dros newid tra nad oedd un opsiwn yn well na'r llall gan 2 ymatebydd. Roedd un benodol o blaid opsiwn B "er mwyn i blant Gaerwen gael ysgol â chyfleusterau newydd" tra roedd ymatebydd arall yn gefnogol i opsiwn A.

6.8 Pwyntiau eraill crybwyllwyd gan y 4 ymatebydd oedd:

- Bod yr ysgol "yn llawer rhy fach i gymryd yr holl blant sydd ynddi"
- "Nid yw arwynebedd y dosbarthiadau yn ddigon i'r nifer plant"
- "Nid yw'r ysgol yn cyrraedd gofynion agenda a disgwyliadau Ysgolion G21"
- Bod y trefniadau "ar gyfer parcio i staff yn annigonol ond hefyd ar gyfer rhieni a mae'r amseroedd casglu a gollwng plant yn beryglus"
- Bod y "Neuadd yn llawer rhy fach i'r niferoedd disgyblion sy'n creu trafferthion parthed threfniadau cinio ac yn annigonol ar gyfer gwersi addysg gorfforol i gynifer

o blant a pherfformiadau cyhoeddus.
Bod tref Llangefni “yn tyfu a’r boblogaeth yn yr ysgolion yn cynyddu sy’n golygu fod angen mwy o ofod”
Bod angen “edrych ar ffiniau’r dalgylchoedd yr ysgolion i weld os oes modd edrych ar leihau pwysedd ar ysgolion cyfagos – mae potensial o arbed arian wrth wneud hyn”
Bod “galw yn lleol am ofal plant fforddiadwy yn uchel gan nad oes llawer o ddarparwyr. Mae angen sicrhau fod yr ysgol newydd yn gallu cynnig y ddarpariaeth yma (wrap around) i’r plant meithrin fydd yn dod i’r ysgol a fod digon o le yn yr adeilad newydd i ganiatáu hyn yn hwylus”
Bod “angen sicrhau caniatâd cynllunio ar safle Ysgol Corn Hir cyn ei werthu er mwyn cael y gwerth mwyaf posib o’r safle fydd yn cyfrannu’n helaeth at gôst yr ysgol newydd a llai o ddefnydd o adnoddau ariannol y Cyngor”
Bod “rhaid cynllunio unrhyw ysgol gyda’r sgôp o ehangu pellach a gyda thiroedd eang”
Byddai angen edrych i sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatáu defnydd llawn gan y gymuned ar gyfer pob math o ddigwyddiadau.
Byddai angen sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatáu ardaloedd / ystafelloedd targedu grwpiau o ddisgyblion, ystafell cymorth cyntaf addas, ystafell ar gyfer cynnal cyfarfodydd, storfeydd addas, ac ardaloedd ar gyfer cynnal sesiynau TGCh a DTh

Holwyd cwestiwn rhethregol gan y rhanddeiliaid hyn sef: “Gan fod gemau’r ynysoedd yn dod i Fôn yn 2025, oes modd plethu hyn i’r cynllun i greu adnodd fyddai’n addas ar gyfer yr amser honno – mae’n debyg mai’r plant sydd yn yr ysgol gynradd rwan fyddai’n rhan o’r gemau”

6.9 Gweler sylwadau’r staff a’r llywodraethwyr yn Atodiadau 4 a 5.

7. YMATEBION O YSGOL ESCEIFIOG

7.1 Derbyniwyd cyfanswm o 35 o ymatebion gan randdeiliaid sef gan 11 o rieni, 11 o staff a 3 llywodraethwr - roedd y gweddill yn ddienw. Roedd 34 (97%) o’r ymatebwyr yn datgan eu cefnogaeth i opsiwn B, sef yr opsiwn fyddai’n golygu “*adeiladu ysgol gynradd newydd yn Gaerwen i 150 o blant yn lle Ysgol Esceifiog ar safle amgen”* os bydd y Pwyllgor Gwaith yn pleidleisio o blaid yr opsiwn hwn.

7.2 Roedd y rhanddeiliaid yn gefnogol o opsiwn B oherwydd:
Byddai gan yr ysgol newydd digon o ofod ar gyfer y disgyblion
Ni fyddai’n effeithio ar addysg a lles y disgyblion pe byddai’r ysgol newydd yn cael ei hadeiladu ar safle arall yn y pentref. Hefyd gellid ystyried gwerthu’r safle yr ysgol presennol i gynorthwyo gyda chostau adeiladu’r ysgol newydd.
Tu allan. Digonedd o le i ardaloedd tu allan, gardd, llefydd i’r disgyblion chwarae amser chwarae.
Addysg. Gyda’r ysgol newydd buasai yn ychwanegu at safon yr addysg a chyfleoedd y disgyblion.

Manteisio. Rhaid manteisio fod arian ar gael ar hyn o bryd i adeiladu ysgol newydd, oherwydd mae'n debygol na fydd cyfle arall yn y dyfodol agos i adeiladu ysgol newydd.

Dadl y rhanddeiliaid oedd, er byddai "cost ysgol newydd yn ymddangos yn ddrytach o £1.5 miliwn, y gall y Cyngor ei gael yn ôl drwy werthu safle presennol yr ysgol gyda chaniatâd cynllunio.

7.3 Nid oedd y rhanddeiliaid hyn yn gefnogol o opsiwn A oherwydd:

"Goblygiadau iechyd a diogelwch" o ran y sefyllfa barcio o flaen yr ysgol

Effaith posib gwaith adeiladu "ar addysg" y disgyblion a "ffitrwydd y disgyblion" os fyddai'r offer adeiladu, peiriannau ac ati yn cymryd yr iard a chaeau'r ysgol".

Wrth adnewyddu'r adeilad, "byddai rhannau o'r ysgol yn parhau i fod o 1981. Felly, mi fydd costau cynnal a chadw yn parhau". Petai'r ysgol yn cael ei hymestyn, "ni fyddai unrhyw le i ychwanegu ati".

7.4 Roedd 26 (74%) o'r ymatebwyr fod yr ysgol fel ag y mae hi yn rhy fach gan grybwyll sylwadau oedd yn gysylltiedig â hyn e.e.

ystafelloedd sy'n anaddas (12 ymatebydd neu 34%)

niferoedd y disgyblion yno sy'n cynyddu (15 ymatebydd neu 43%) ac i'r ysgol newydd fod yn barod ar gyfer y dyfodol (3 ymatebydd neu 9%) ac o fewn pellter cerdded (2 ymatebydd neu 6%)

yr angen am faes parcio newydd (3 ymatebydd neu 9%)

yr angen am adeilad modern (10 ymatebydd neu 29%)

roedd 3 rhanddeiliad (9%) ym meddwl byddai ysgol gynradd newydd yn y pentref yn cael ei hadeiladu ar gae pêl-droed y pentref a petai hyn yn digwydd, roeddent yn pryderu am ddyfodol y clwb pêl-droed.

7.5 Roedd yr 11 aelod staff yr ysgol a anfonodd ffurflen adborth yn nad oedd:

"ystafelloedd addas i'r dosbarthiadau"

"ystafelloedd addas ar gyfer cyfarfodydd"

"lle tu allan i'r plant chwarae pan mae hi'n bwrw"

"digon o le i blant y Cyfnod Sylfaen chwarae ar hyn o bryd"

"digon o le parcio"

angen "lleoedd arbennig ar gyfer ADY". Byddai "opsiwn B yn galluogi hyn i ddigwydd"

y "gwaith adeiladu am effeithio ar rai disgyblion efo ADY"

"angen ystafelloedd pwrpasol ar gyfer gwersi targedu"

"angen gwell mynediad i'r ysgol i blant anabl"

"angen fwy o ystafelloedd i blant ADY"

"angen fwy o le tu allan"

7.6 Gweler sylwadau'r staff a'r llywodraethwyr yn Atodiad 6.

8. YMATEBION O YSGOL HENBLAS

8.1 Derbyniwyd 2 ymateb gan riant disgybl. Roedd y cyntaf yn cefnogi unrhyw gynnig i wella safon y stad adeiladau addysg ar yr ynys tra'n poeni am y "camgymhariad ymddangosiadol rhwng y bwriad i wario ar ail ddatblygu a 'r ffaith nad oes cyllideb mewn lle i gynnal a chadw'r safonau hyn".

8.2 Roedd y rhiant arall yn "hapus iawn efo'r cynlluniau [ar gyfer Ysgol Henblas] ac nid oedd "yn meindio opsiwn A neu B". Ychwanegodd fod trigolion Llangristiolus "y teimlo'n lwcus iawn am y cynlluniau i Ysgol Henblas".

8.3 Barn y Llywodraethwyr oedd eu bod "yn falch y bydd addysg yn yr ysgol yn parhau o dan y ddau opsiwn a gynigir (opsiwn A ac opsiwn B), ac yn falch hefyd fod yr opsiwn o addasu yr ysgol yn cael ei ystyried". Mae'r llywodraethwyr yn "agored i drafod ymhellach y posibilrwydd o gynnwys yr ysgol mewn ffederasiwn gyda ysgol arall" ond dywedasant fod angen iddynt "ddeall yr union oblygiadau i Ysgol Henblas, ac hefyd manylion unrhyw ffedereiddio sy'n cael ei awgrymu".

8.4 Gweler sylwadau Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Henblas yn Atodiad 7.

9. YMATEBION O YSGOL TALWRN

9.1 Derbyniwyd 19 o ymatebion gan randdeiliaid yr ysgol. Roedd pob un ohonynt yn anghytuno gyda'r cynnig i gau Ysgol Talwrn ond yn canmol staff yr ysgol.

9.2 Yn ei lythyr ar ran y Corff, dywedodd Cadeirydd Corff Llywodraethol Ysgol Talwrn fod y Corff yn "gwrthwynebu unrhyw argymhelliad i gau'r Ysgol yng nghyd-destun ymgynghoriad Dalgylch Llangefni". Roedd y Corff yn teimlo dylai'r Awdurdod fod wedi "cynnig opsiwn oedd yn galluogi" cadw ysgol Talwrn ar agor. Gweler sylwadau'r llywodraethwyr yn Atodiad 8.

9.3 Mewn llythyr personol, dywedodd Corff Llywodraethol Ysgol Talwrn ei fod yn "siomedig iawn mai'r unig opsiwn ar gyfer yr ysgol oedd "i gau yr ysgol yn gyfan gwbl". Roedd wedi gobeithio byddai'r Awdurdod "o leiaf wedi rhoi cynnig ar ffedereiddio hefo rhai o ysgolion eraill o gymharol faint yn yr ardal." Gweler sylwadau'r Cadeirydd yn Atodiad 9.

9.4 Roedd y staff o'r farn fod Ysgol Talwrn yn "ysgol fechan deuluol a byddai'r ymdeimlad o agosatrwydd yn diflannu mewn sefyllfa fwy amhersonol sy'n gysylltiedig ag ysgol fwy". Roeddent hefyd yn teimlo mai'r "ysgol yw'r cyfrwng mwyaf effeithiol er mwyn diogelu'r ymdeimlad o gymuned sydd yn bodoli yma yn Y Talwrn. Mae'r ysgol hefyd yn parhau i hyrwyddo a chefnogi diwylliant eisteddfodol. Byddai cau'r ysgol yn arwain at dranc yr eisteddfod, sydd bellach yn enghraifft amheuthun o eisteddfod leol ar yr ynys". Gweler sylwadau'r staff yn Atodiad 10.

9.5 Ymateb Cyngor Cymuned Llanddyfnan oedd eu bod "o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor ac yn cefnogi cyhoeddiad diweddar y Gweinidog Cynulliad Cymru ar gadw ysgolion bychain ar agor. Gan fod yr ysgol yn 98% llawn, ac ysgolion cynradd

yn Llangefni yn llawn, ni welwn unrhyw reswm i gau'r ysgol". Roedd aelodau'r Corff "yn teimlo bod y costau yn amheus".

9.6 Teimlai 74% o'r ymatebwyr fod Ysgol Talwrn yn holl bwysig i'r gymuned ac i'r ffordd Gymreig a'r iaith Gymraeg ac y byddai cau Ysgol Talwrn yn "lladd y gymuned" ac y byddai'r pentref "gymaint tlotach hebddi". Roedd yr ymatebwyr yn teimlo byddai cau Ysgol Talwrn yn cael effaith andwyol ar ddyfodol yr Eisteddfod leol, Ysgol Sul a Neuadd y Pentref.

9.7 Teimlai 58% o'r ymatebwyr fod y broses ymgynghori yn annheg.

9.8 Roedd 53% o'r ymatebwyr am i'r Awdurdod ystyried ffedereiddio Ysgol Talwrn gydag ysgol gynradd arall.

9.9 Roedd 42% o'r ymatebwyr o'r farn fod addysg plant yn Ysgol Talwrn "yn arbennig" a bod y disgyblion yn llwyddo pan fyddent yn mynd i'r ysgol uwchradd". Nid oeddent yn meddwl byddai'r disgyblion yn cael yr "un sylw ... mewn ysgol fawr". Yn ogystal, roedd 42% o ymatebwyr yn dweud fod safonau addysg yn dda yn Ysgol Talwrn.

9.10 Sefyllfa traffig yn Ysgol y Graig oedd yn poeni 18% o ymatebwyr.

9.11 Barn 6 (32%) o'r ymatebwyr oedd bod angen ymestyn Ysgol Talwrn er mwyn iddi gymryd mwy o ddisgyblion ac oherwydd eu bod yn meddwl fod niferoedd yn yr ysgol yn cynyddu.

9.12 Roedd teithio posib i Ysgol Y Graig yn bryder a nodwyd gan 3 neu 16% o randdeiliaid ac roedd yr un faint o ymatebwyr yn teimlo dylid gwneud y gwaith sy'n ran o'r £82,500 o ôl-groniad cynnal a chadw ar Ysgol Talwrn.

9.13 Cynigwyd syniadau amgen gan 1 randdeiliad (5% o'r ymatebwyr) sef:

a) Hyfforddi penaethiaid yn Ysgol Talwrn
b) Adeiladu ysgol gynradd newydd yn y Talwrn i gymryd "y gorlif o Langefni" neu ei moderneiddio
c) Uno Talwrn efo Corn Hir a Bodffordd
d) Adeiladu 4 "super school" 3-18 oed

9.14 Derbyniwyd un llythyr gan Aelod Seneddol rhanbarthol oedd yn mynegi pryderon un o'i etholwyr o gau Ysgol Talwrn. Awgrymodd y dylai'r Awdurdod roi sylw i'r pwyntiau a godwyd yn ystod yr ymgynghoriad.

9.15 Pryderon eraill a fynegwyd gan 1 randdeiliad (5%) oedd am ofal plant, parcio ac awgrym y dylid cau ysgol gynradd arall.

9.16 Cyn cyfarfod o'r Cyngor Llawn y mis Rhagfyr 2016, cyflwynwyd deiseb i Arweinydd y Cyngor oedd yn:

1) Teimlo byddai "unrhyw fygythiad o gau Ysgol Talwrn yn mynd i gael canlyniadau difrifol" ar y pentref a'r gymuned.
2) Gofyn bod "pryderon y llofnodwyr yn cael eu rhoi gerbron y Pwyllgor Gwaith yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)
3) Annog y Cyngor i beidio a chau Ysgol Talwrn ond i fuddsoddi ynddi

4) Arwyddwyd y ddeiseb gan 184 o lofnodwyr.

10. YMATEBION O YSGOL Y GRAIG

10.1 Derbyniwyd ymateb gan 3 randdeiliad sef gan aelod o staff a dwy riant yn ogystal ag ymateb gan y Pennaeth.

10.2 Roedd un o'r rhanddeiliaid yn gwrthwynebu'r "syniad o uno'r Graig a Thalwrn". Roedd ganddi amryw o bryderon oedd yn sail i'w gwrthwynebiad sef:

1. Bod neuadd yr ysgol a iard yr ysgol yn "llawer rhy fychan"
2. Nad oes gan y Cyfnod Sylfaen ardal tu allan addas.
3. Nad oes ystafelloedd gwag i gynnal cyfarfodydd neu wersi cerdd.
4. Nad oes digon o doiledau i blant na staff.
5. Bod "mwy na'r capasiti (330 o ddisgyblion) yma yn barod" a nad oes lle i fwy
6. Pam "amharu ar Ysgol Y Graig sy'n un o'r rhai rhataf i'w rhedeg ar ddyraniad y disgybl (£3597 pan mae'r mwyafrif dros £4000).
7. "problemau parcio erchyll yma'n barod a damwain yn aros i ddigwydd, a beth ddigwyddith pan fydd y ffordd newydd yn agor?"
8. Roedd y rhanddeiliad yn meddwl fod canlyniadau Ysgol y Graig yn well ac na ddylid uno'r ddwy ysgol oherwydd hyn.
9. Bod 75% o ddisgyblion y Graig yn dod o gartrefi Cymraeg, ond dim ond 55% o ddisgyblion Talwrn yn dod o gartrefi Cymraeg.

Am y rhesymau uchod, roedd y rhanddeiliad am i ddisgyblion Ysgol Talwrn "fynd i'r ysgol newydd".

10.3 Pryderon rhanddeiliad arall oedd:
1. Effaith posib y gwaith adeiladu ar addysg y plant a'r
2. angen i gael ateb i'r sefyllfa barcio wrth Ysgol Y Graig.

10.4 Yn ogystal, roedd gan y trydydd randdeiliad faterion i dynnu sylw'r Awdurdod atynt wrth feddwl am ymestyn Ysgol Y Graig sef:
1. Effaith posib y gwaith adeiladu ar addysg y plant
2. Maint y Neuadd, a'i bod yn "fach o safbwynt nifer o ddisgyblion yn barod".
3. Ei bod yn awyddus i'r Clwb brecwast/clwb ar ôl ysgol barhau yn ystod cyfnod adeiladu unrhyw estyniad.
4. Bod "iard yr ysgol yn fach i gynifer o ddisgyblion". Roedd y rhanddeiliad am i'r Awdurdod "sicrhau llefydd addas i'r disgyblion chwarae yn ystod y cyfnod adeiladu".
5. Parcio a'r angen i gael ateb i'r sefyllfa barcio wrth Ysgol Y Graig.

10.5 Gweler sylwadau'r Pennaeth yn Atodiad 11.

11. YMATEBION ERAILL

11.1 Derbyniwyd ymateb gan Gyngor Cymuned Llanddyfnan sef cyngor cymuned ar gyfer ardal Talwrn a'r cyffiniau. Ymateb y Cyngor oedd fod "Cyngor Cymuned o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor". Gweler sylwadau'r Cyngor Cymuned yn Atodiad 12.

11.2 Er nad oes rheidrwydd statudol ar yr Awdurdod i ymgynghori'n anstatudol, yn ogystal â chwrdd gyda staff, llywodraethwyr a rhieni, anfonwyd y ddogfen ymgynghori at y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyngor Gwynedd;
- Swyddogion Llywodraeth Cymru;
- Aelodau Cynulliad rhanbarthol a lleol;
- Estyn;
- Undebau'r athrawon ac undebau staff ategol;
- Consortiwm Addysg Rhanbarthol sef GWe;
- Consortiwm Trafnidiaeth Rhanbarthol sef Taith;
- Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru;
- Bartneriaeth Cymunedau yn Gyntaf;
- Mudiad Meithrin;
- Gwasanaeth Ieuenctid yr Awdurdod;
- Ysgol Gyfun Llangefni.

11.3 Yn ei ymateb, dywedodd Estyn: "Mae Estyn o'r farn fod y cynnig yn debygol o gynnal safonau presennol yr addysg yn yr ardal o leiaf."

12. DADANSODDIAD OPSIYNAU

12.1 Yn y ddogfen ymgynghori anstatudol, cynhwyswyd dadansoddiad opsiynau oedd yn canolbwyntio ar y 9 opsiwn gwreiddiol. Gwerthuswyd pob un o'r opsiynau a'u sgorio allan o 10 yn erbyn y gyrwyr newid a amlinellir isod.

1. Codi safonau addysgol
2. Lleihau nifer llefydd gweigion
3. Lleihau'r amrywiad mewn cost y disgybl
4. Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib
5. Sicrhau bod adeiladau ysgolion mewn cyflwr da a bod dim materion iechyd a diogelwch
6. Cynyddu capasiti arweinyddol
7. Defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol
8. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog
9. Ffactorau daearyddol a theithio

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r dadansoddiad wnaethpwyd:

Gyrwyr	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6a**	**6b**	**7**	**8**	**9**
1. Codi safonau addysgol	10	10	10	10	8	8	8	10	9	6
2. Lleihau nifer y llefydd gweigion	8	8	8	6	4	8	8	8	6	4
3. Lleihau'r amrywiaeth mewn cost y disgybl	10	10	6	6	6	6	6	6	2	2
4. Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
5. Sicrhau bod adeiladau ysgol mewn cyflwr da ac nad oes materion iechyd a diogelwch	10	10	10	10	10	8	10	8	8	8
6. Cynyddu capasiti arweinyddiaeth	10	10	10	10	4	4	4	10	10	2
7. Defnydd cymunedol o'r adeilad	8	7	10	9	10	10	10	9	10	10

8. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
9. Ffactorau daearyddol a theithio	3	3	6	3	6	7	7	4	7	7
Cyfanswm	**79**	**78**	**80**	**74**	**68**	**71**	**73**	**75**	**72**	**59**

12.2 Arweiniodd hyn at argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith. Ar 19 Rhagfyr 2016, penderfyniad y Pwyllgor Gwaith oedd:

"Penderfynwyd awdurdodi'r swyddogion i symud ymlaen i'r broses ymgynghori ffurfiol neu statudol pan fyddant yn ymgynghori ar Opsiynau A a B fel y'u disgrifir yn yr adroddiad"

Dyma oedd opsiynau A a B:

Opsiwn A

Byddai hwn yn seiliedig ar:

Opsiwn 3, sef *adeiladu un ysgol yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd; a*

Opsiwn 6a, sef *adeiladu ysgol gynradd newydd yn Gaerwen i 150 o blant yn lle Ysgol Esceifiog ar safle amgen; a*

Opsiwn 7, sef *ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn; a*

Opsiwn 9, sef *addasu Ysgol Henblas*

Byddai angen i unrhyw ailfodelu mynd i'r afael â'r materion traffig a nodwyd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r opsiynau'n amodol ar fforddiadwyedd.

Gallai'r opsiwn hwn hefyd gynnwys y ffederasiwn o Ysgol Henblas gydag ysgol arall h.y. cynnal yr ysgol ar safle'r presennol ond o dan drefniant rheoli gwahanol.

Opsiwn B

Byddai hwn yn seiliedig ar:

Opsiwn 3, sef *adeiladu un ysgol yn lle Ysgol Corn Hir ac YsgolBodffordd; a*

Opsiwn 8, sef *addasu Ysgol Esceifiog; a*

Opsiwn 7, sef *ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn; a*

Opsiwn 9, sef *addasu Ysgol Henblas*

Byddai angen i unrhyw ailfodelu mynd i'r afael â'r materion traffig a nodwyd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r opsiynau'n amodol ar fforddiadwyedd.

Gallai'r opsiwn hwn hefyd gynnwys y ffederasiwn o Ysgol Henblas gydag ysgol arall h.y. cynnal yr ysgol ar safle'r presennol ond o dan drefniant rheoli gwahanol.

Mae'r gwahaniaeth rhwng Opsiwn A a B yn ymwneud ag Ysgol Esceifiog. Os cymeradwyir Opsiwn A, byddai'n golygu adeiladu ysgol gynradd newydd yn Gaerwen i 150 o ddisgyblion. Os cymeradwyir Opsiwn B, byddai'n golygu addasu Ysgol Esceifiog. Byddai gwireddu opsiwn 6a yn golygu ysgol gynradd newydd ar safle'r ysgol bresennol a byddai gwireddu opsiwn 6b yn golygu adeiladu ysgol gynradd newydd ar safle amgen.

Os cyfunir y sgoriau ar gyfer yr opsiynau, byddai'r sgoriau fel a ganlyn:

Gyrwyr	6a	6b	8
1. Codi safonau addysgol	8	8	9
2. Lleihau nifer y llefydd gweigion	8	8	6
3. Lleihau'r amrywiaeth mewn cost y disgybl	6	6	2
4. Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib	10	10	10
5. Sicrhau bod adeiladau ysgol mewn cyflwr da ac nad oes materion iechyd a diogelwch	8	10	8
6. Cynyddu capasiti arweinyddiaeth	4	4	10
7. Defnydd cymunedol o'r adeilad	10	10	10
8. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog	10	10	10
9. Ffactorau daearyddol a theithio	7	7	7
Cyfanswm	**71**	**73**	**72**

Opsiwn A

3	80	80
6a	71	72
7	75	75
9	59	59
Cyfanswm	**285**	**286**

Opsiwn B	
3	80
8	72
7	75
9	59
Cyfanswm	**286**

Gwelir felly nad oes llawer o wahaniaeth o ran y sgorio rhwng yr opsiynau.

13. DATBLYGIADAU TAI YN ARDAL LLANGEFNI

13.1 Ers y cyfnod ymgynghori anstatudol, mae tebygolrwydd cryf bydd hyd yn oed fwy o dai yn cael eu hadeiladu yn nalgylch Ysgol Y Graig fyddai'n mynd a nifer y datblygiadau tai yn y dalgylch fyny at 397 fyddai'n cyfateb i tua 67 o blant oed cynradd. Trafodir hyn yn rhan 14.7 isod.

Ar gyfer ysgolion cynradd ardal Llangefni, ystyriwyd effaith posib tai newydd yn ystod y cyfnod 2018-2026 yn nalgylch pob ysgol ar niferoedd disgyblion yn yr ysgol. Byddai hyn yn helpu deall beth fyddai'r twf ychwanegol tebygol yn y dalgylch.

Mae ffigyrau'n dangos fod gan bob tŷ ym Môn, ar gyfartaledd, 0.17 o blant oedran ysgol gynradd. O luosi nifer y datblygiadau tai gyda 0.17, cer amcangyfrif o nifer y disgyblion ychwanegol fydd eisiau cael eu haddysg yn yr ysgol honno.

Ysgol	Nifer datblygiadau tai yn y dalgylch	Nifer plant cyfatebol
Bodffordd	18	3
Corn Hir	219	37

Esceifiog	36	6
Henblas	0	0
Talwrn	6	1
Y Graig	397	67

13.2 Bodffordd

Cynhwysedd yr ysgol yw 63 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn y tabl isod:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi					
Ysgol	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Bodfordd	64	69	75	78	79	78	74

Gwelir y bydd Ysgol Bodffordd dros ei chapasiti o Fedi 2016 ymlaen. O ystyried effaith posib tai newydd yn nalgylch yr ysgol ar niferoedd disgyblion yn yr ysgol, mae'r niferoedd posib fel a ganlyn:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Bodfordd	64	69	75	79	79	79	75	74	74	75	75

13.3 Ysgol Corn Hir

Cynhwysedd yr ysgol yw 204 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn y tabl isod:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Corn Hir	221	226	232	233	240	245	245	242	239	235	231

Ers dechrau'r flwyddyn ysgol 2015/16, mae mwy o blant yno na'r cynhwysedd a chynyddu bydd y niferoedd fel mae pethau hyd at Medi 2021.

Rhagwelir bydd mwyafswm o 219 o ddatblygiadau tai yn y dalgylch o 2018 - 2026 - mae hyn un unol â'r Cynllun Adnau y bu i'r Awdurdod ymgynghori arno yn 2015. Y tebygolrwydd yw y byddai'r tai yn cael eu hadeiladu ar gyfradd o 27 tŷ'r flwyddyn yn nalgylch Ysgol Corn Hir. Mae ffigyrau'n dangos fod gan bob tŷ ym Môn, ar gyfartaledd, 0.17 o blant oedran ysgol gynradd. O luosi 27 tŷ'r flwyddyn yn y dalgylch gyda 0.17, golyga hyn y byddai'r datblygiadau tai yn arwain at 4.6 disgybl ychwanegol y flwyddyn eisiau cael eu haddysg yn yr ysgol. Byddai hyn yn cael effaith ar ragolygon Ysgol Corn Hir fel a ganlyn:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi								
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2022	2023	2024	2025
Corn Hir	221	226	232	238	244	250	249	247	243	240	236

Petai opsiwn 3 yn cael ei wireddu sef adleoli Ysgol Corn Hir ar i safle arall ynghyd ag adleoli disgyblion o Ysgol Bodffordd, byddai'r rhagolygon fel a ganlyn:-

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Corn Hir	*285*	*294*	*307*	317	323	329	324	321	317	315	311

Petai cytundeb i gael adeilad newydd i Ysgol Corn Hir a'i chyfuno efo Ysgol Bodffordd, byddai angen i gapasiti'r ysgol fod tua 360 ac i'r rhif mynediad fod oddeutu 51.

13.4 Ysgol Esceifiog

Cynhwysedd yr ysgol yw 124 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn tabl isod:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Esceifiog	120	131	138	137	138	142	142	138	134	131	133

Erbyn Medi 2017, rhagwelir bydd yr ysgol dros ei chapasiti.

Rhagwelir bydd 36 o ddatblygiadau tai yn y dalgylch o 2018 – 2026 – mae hyn un unol â'r Cynllun Adnau y bu i'r Awdurdod ymgynghori arno yn gynharach yn 2015. Y tebygolrwydd yw y byddai 'r tai yn cael eu hadeiladu ar gyfradd o 4.5 tŷ'r flwyddyn yn nalgylch Ysgol Esceifiog. Mae ffigyrau'n dangos fod gan bob tŷ ym Môn, ar gyfartaledd, 0.17 o blant oedran ysgol gynradd. O luosi 4.5 tŷ'r flwyddyn yn y dalgylch gyda 0.17, golyga hyn y byddai'r datblygiadau tai yn arwain at 0.77 disgybl ychwanegol y flwyddyn eisiau cael eu haddysg yn yr ysgol neu tua 6 disgybl ychwanegol eisiau mynd i'r ysgol. Byddai hyn yn cael effaith ar ragolygon Ysgol Esceifiog fel a ganlyn:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi										
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Esceifiog	120	131	138	138	139	143	143	139	135	131	133	133

O ystyried y niferoedd, byddai angen i naill ai Ysgol Esceifiog wedi'i haddasu neu ysgol newydd gymryd tua 150 o ddisgyblion.

13.5 Ysgol Henblas

Cynhwysedd yr ysgol yw 96 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn y tabl isod:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi					
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Henblas	81	91	90	92	86	81	85

Gwelir fod Ysgol Henblas yn parhau i fod yn llai na 100 o ddisgyblion tan Medi 2022.

Ni ragwelir fod unrhyw ddatblygiadau tai yn y dalgylch o 2018 - 2026 ac felly ni ragwelir fod unrhyw dwf ychwanegol am fod yn nalgylch Ysgol Henblas yn y blynyddoedd 2018-2026.

13.6 <u>Ysgol Talwrn</u>

Cynhwysedd yr ysgol yw 49 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn tabl isod:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi					
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Talwrn	47	43	43	43	40	43	42

Ers dechrau'r flwyddyn ysgol 2015/16, mae'r niferoedd yn yr ysgol yn llai na'i chynhwysedd ac yn parhau yn weddol gyson mae'r niferoedd hyd at Ionawr 2021.

Rhagwelir bydd 6 tŷ'n cael ei adeiladu yn nalgylch Ysgol Talwrn yn y blynyddoedd 2018-2026. Byddai hyn yn arwain at 6 x 0.17 = 1 disgybl ychwanegol yn yr ysgol. Fel y gwelir o'r tabl uchod, mae lle yn yr ysgol i ddisgybl ychwanegol:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi					
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Talwrn	47	43	43	44	41	44	43

13.7 <u>Ysgol y Graig</u>

Ers y cyfnod ymgynghori anstatudol, mae tebygolrwydd cryf bydd hyd yn oed fwy o dai yn cael eu hadeiladu yn nalgylch Ysgol Y Graig fyddai'n mynd a nifer y datblygiadau tai yn y dalgylch fyny at 397 fyddai'n cyfateb i tua 67 o blant oed cynradd.

Cynhwysedd yr ysgol yw 330 a gwelir y rhagamcanion am niferoedd y disgyblion yn y tabl isod:

	Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi						
Ysgol	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Y Graig	339	336	338	334	330	331	329

Ers dechrau'r flwyddyn ysgol 2016/17, mae mwy o blant yno na'r cynhwysedd bydd hyn yn parhau hyd at ddechrau'r degawd nesaf.

Rhagwelir bydd 397 o ddatblygiadau tai yn y dalgylch o 2018 – 2026 – mae hyn un unol â'r Cynllun Adnau y bu i'r Awdurdod ymgynghori arno yn 2015. Y tebygolrwydd

yw y byddai'r tai yn cael eu hadeiladu ar gyfradd o 50 tŷ'r flwyddyn yn nalgylch Ysgol y Graig yn y blynyddoedd 2018/19 at 2025/26.

Mae ffigyrau'n dangos fod gan bob tŷ ym Môn, ar gyfartaledd, 0.17 o blant oedran ysgol gynradd. O luosi 50 tŷ'r flwyddyn yn y dalgylch gyda 0.17, golyga hyn y byddai'r datblygiadau tai yn arwain at 8.5 disgybl ychwanegol y flwyddyn eisiau cael eu haddysg yn yr ysgol. Byddai hyn yn cael effaith ar ragolygon Ysgol y Graig fel a ganlyn:

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Y Graig	339	336	338	342	339	339	338	332	347	350	355

Os gweithredir opsiwn 7 (sef ymestyn Ysgol y Graig a throsglwyddo disgyblion Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig ac yna cau Ysgol Talwrn) ac o ystyried twf oherwydd tai newydd yn y dalgylch, byddai'r rhagolygon fel a ganlyn:-

		Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi									
Ysgol	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Y Graig	339	336	338	390	397	418	431	432	435	424	413

	Nifer a ragwelir ar y Gofrestr yn Medi				
Ysgol	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Y Graig	400	389	381	375	371

Mae'r graff yn rhoi syniad o'r cynnydd yn nifer y disgyblion (sydd fel ton) o ganlyniad i'r datblygiadau:

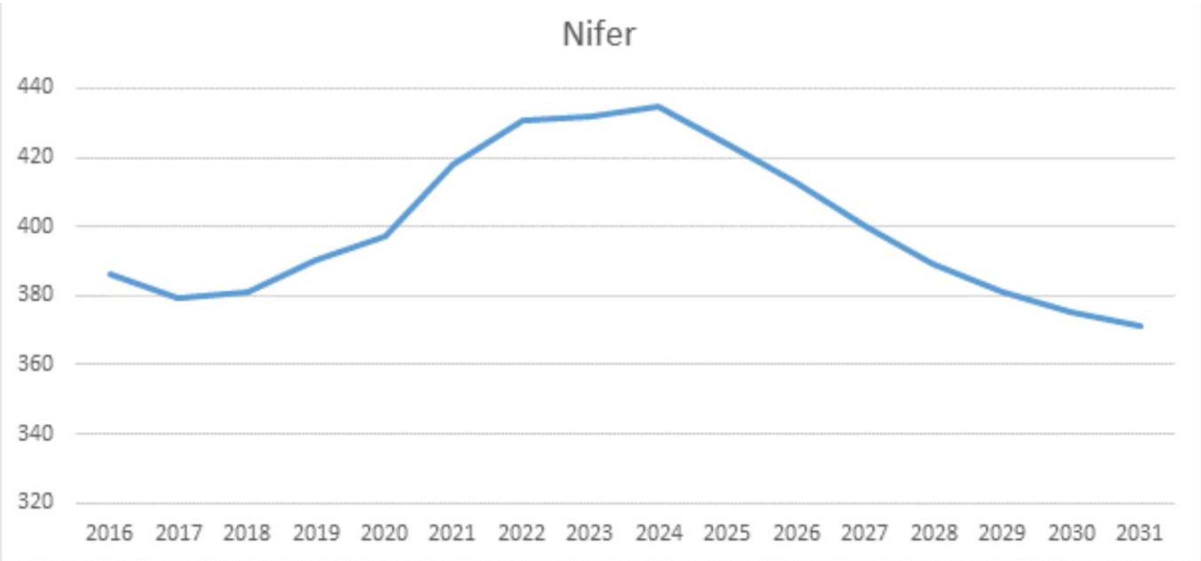

Byddai angen i'r ysgol estynedig gael capasiti o tua 450. Byddai hyn yn ddigon i gymryd y cynnydd mewn disgyblion fydd yn dod o ganlyniad i'r datblygiadau tai newydd ac o ganlyniad i adleoli disgyblion Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig.

Ni fyddai digon o le i ymestyn Ysgol y Graig o 120 o lefydd (neu 4 dosbarth) a sicrhau digon o le chwarae i'r disgyblion. Bydd angen ystyried ffyrdd eraill i fedru cael y nifer yma o blant ar y safle sydd yn ei dro yn golygu bydd rhaid ymgynghori ar ddatrysiad i'r sefyllfa.

14. YSTYRIAETHAU ARIANNOL

14.1 Gwerthuswyd yr opsiynau yn yr adroddiad ar yr ymgynghori anstatudol o safbwynt ariannol. Cafodd y canlynol wedi eu hystyried ar gyfer pob opsiwn - costau cyfalaf, arbedion refeniw, costau cludiant, derbyniadau cyfalaf a chostau benthyca.

Y rhagdybiaethau ar gyfer y cyfrifiadau hyn oedd byddai benthyca:

- ar gyfradd sefydlog.
- yn digwydd dros gyfnod o 50 mlynedd gan ddefnyddio cyfraddau llog mis Tachwedd 2016.
- yn cael ei gymryd yn ei gyfanrwydd h.y. ar un tro gan nad yw'r gwariant / dyddiad
- proffilio ar gael. Yn syml, cost ariannu'r swm hwnnw am 50 mlynedd yw'r cyfrifiad hwn.

Dim ond yr elfen benthyca di-gefnogaeth y rhaglen ysgolion 21ain ganrif mae'r cyfrifiadau hyn yn eu hystyried.

Dylid nodi mai *amcangyfrifon gorau* yw'r costau a'r arbedion sydd ar gael ar hyn o bryd. Efallai bydd rhai o'r opsiynau, os y'u gwireddir, yn creu costau byr dymor megis, apwyntio pennaeth cyn i'r ysgol agor, costau diswyddo, costau amddiffyn tâl, a chostau cynnal adeiladau tan fyddent yn cael ei gwerthu. Mi fydd y costau yma yn rhan o achos busnes, pe gwireddir yr opsiwn, pan fydd nifer yr opsiynau wedi eu cwtogi.

Opsiwn 6: Adeiladu ysgol gynradd newydd yn Gaerwen i 150 o blant yn lle Ysgol Esceifiog

Opsiwn 6a – ar y safle presennol

Opsiwn 6b – ar safle amgen (cae pêl droed cyfagos)

Opsiwn	Cost cyfalaf	Costau ychwanegol	Costau cludiant	Derbynion cyfalaf
6a	£5,600,000	£541,759	£0	£0
Costau ychwanegol	£541,759	Cost net y prosiect	£5,600,000	
		Cost i'w gyllido	£2,800,000	

Mae'r costau ychwanegol net amcangyfrifedig yr opsiwn hwn yn £541,759 a chost net amcangyfrifedig y prosiect yw £5,600,000. Byddai costau benthyca, i wasanaethu'r £2,800,000 o fenthyca di-gefnogaeth yn £129,080 y flwyddyn.

Opsiwn	Cost cyfalaf	Costau ychwanegol	Costau cludiant	Derbynion cyfalaf
6a	£5,950,000	£541,759	£0	£240,000
Costau ychwanegol	£541,759	Cost net y prosiect	£5,710,000	
		Cost i'w gyllido	£2,735,000	

Mae'r costau ychwanegol net amcangyfrifedig o'r opsiwn hwn yn £541,759 a chost net amcangyfrifedig y prosiect yw £5,710,000. Byddai costau benthyca, i wasanaethu’r £2,735,000 o fenthyca di-gefnogaeth yn £126,084 y flwyddyn.

Opsiwn 8: Addasu Ysgol Esceifiog

Opsiwn	Cost cyfalaf	Costau ychwanegol	Costau cludiant	Derbynion cyfalaf
8	£2,380,000	£11,626	£0	£0
Costau ychwanegol	£11,626	Cost net y prosiect	£2,380,000	
		Cost i’w gyllido	£1,190,000	

Mae'r costau ychwanegol net amcangyfrifedig o'r opsiwn hwn yn £11,626 a chost net amcangyfrifedig y prosiect yw £2,380,000. Byddai costau benthyca, i wasanaethu’r £1,190,000 o fenthyca di-gefnogaeth yn £54,859 y flwyddyn.

Crynhoir y ffigyrau am opsiynau 6 ac 8 yn y isod:

Opsiwn	Cost i’w gyllido	Cost neu (Arbediad) net	Cost benthyca'r flwyddyn
6a	2,800,000	541,759	129,080
6b	2,735,000	541,759	126,084
8	1,190,000	11,626	54,859

Gweler mai opsiwn 8 sef Addasu Ysgol Esceifiog yw'r opsiwn mwyaf fforddiadwy er nad yw’n arwain at arbedion. Er hynny, ni fyddai opsiwn 8 yn arwain at lefydd gweigion o angenrheidrwydd.

15. ARGYMHELLIAD

O ystyried y pwyntiau uchod, argymhellir y dylid cymeradwyo Opsiwn B sy’n cynnwys:

Opsiwn 3, sef adeiladu un ysgol yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd; a
Opsiwn 8, sef addasu Ysgol Esceifiog; a
Opsiwn 7 – bydd angen ail ymgynghori ar yr opsiwn yma sef ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn; a
Opsiwn 9, sef addasu Ysgol Henblas.

Byddai angen i unrhyw ailfodelu mynd i'r afael â'r materion traffig a nodwyd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol.

Gallai'r opsiwn hwn hefyd gynnwys y ffederasiwn o Ysgol Henblas gydag ysgol arall h.y. cynnal yr ysgol ar safle'r presennol ond o dan drefniant rheoli gwahanol.

Atodiad 1

Ysgol Gymuned Bodffordd

Llythyr ymateb Staff (Athrawon a Staff Ategol) Ysgol Gymuned Bodffordd i'r

Ddogfen Ymgynghori Statudol ar Ysgolion Dalgylch Llangefni

12.3.2017

Annwyl Syr / Madam,

Dymuna staff – Athtawon a Staff Ategol Ysgol Gymuned Bodffordd leisio'u gwrthwynebiad i'r ddau opsiwn sydd wedi'i osod yn y ddogfen Ymgynghoriad Statudol ar ddyfodol ysgolion Dalgylch Llangefni, yn wyneb nad oes yr un opsiwn yn ystyried cynnal Ysgol Gymuned Bodffordd i'r ddyfodol.

Rydym yn derbyn bod angen ysgol newydd yn ardal tref Llangefni ond rydym oll fel aelodau staff yn anfodlon iawn gyda'r ddau opsiwn gaiff eu cynnig yn y Ddogfen Ymgynghori Statudol. Teimlwn fod yr hyn sydd yn cael ei gynnig fel opsiwn yn anaddas ac yn anghyfiawn.

Mae yna argraff fod y broses ymgynghori yn cynnig annhegwch **-** 2 opsiwn sydd ar gyfer yr ymgynghoriad ac mae'r ddau opsiwn yn cynnwys cau Ysgol Gymuned Bodffordd. Mae'r ddwy opswin yn ffafrio Ysgol Esceifiog. Yn wahanol i'r ardaloedd eraill lle mae ymgynghori wedi digwydd, yn achos ardal Llangefni nid yw lleoliad yr ysgol 'newydd' yn gyhoeddus. Daeth y nifer fwyaf o ymatebion i'r ymgynhoriad anstatudol o Ysgol Gymuned Bodffordd. Er hynny pederfyniad i'w chau sydd yn yr opsiynnau ymgynghoriad statudol. Cawn argraff o'r ddogfen bod y penderfyniad ynghylch dyfodol yr ysgol wedi ei wneud yn barod gan y Cyngor. Dyma yw teimlad rhieni hefyd. Mae'n siomedig nad oes lle ar y ffurflen ymateb swyddogol sydd yn cynnig dewis gwrthod yr opsiynnau.

Fel staff, rydym yn teimlo'r un fath a'r Llywodraethwyr ac am dynnu eich sylw i'r materion a'r ffactorau canlynol eto:

- Dewis rhieni dros pa ysgol sydd i'w plant yn cael ei danseilio. Ar gyfer rhieni ardal Bodffordd caiff y dewis ei ddiddymu ar benderfyniad i gau Ysgol Gymuned Bodffordd. Byddai, i bob pwrpas, orfodaeth arnynt i symud i leoliad ysgol newydd. Mae mwyafrif llethol o rieni disgyblion all-ddalgylch yr ysgol wedi dod i Ysgol Gymuned Bodffordd drwy ddewis personol. 2 ddisgybl sydd yn gost Awdurdod sydd yn teithio o ardal Trefor. Daw'r disgyblion all-ddalgylch yma drwy ddewis rhieni ac ar gost personol.
- Ansicrwydd llwyr ynghylch a swyddi a chyflogaeth i'r dyfodol.
- Mae cefnogaeth rhieni i barhad bodolaeth Ysgol Gymuned Bodffordd yn parhau i fod yn llwyr er fod yr opsiynnau yn yr Ymgynghoriad Statudol yn gwbl ddi-ystyriol i gynnal yr ysgol. Hyderwn y bydd nifer o ymatebion rhieni, teuluoedd a chymdogion lleol unwaith eto. Mae'r rhieni mewn sgyrsiau gyda ni fel staff yn anfodlon iawn o'r drefn ymgynghori.
- Mae cryfder naws ac ethos ofalgar, teuluol, cynhaliol, cymunedol a Chymreig yr ysgol yn gwbl amlwg. Yn ein barn ni mae'r ysgol yn hyrwyddo'r ethos a ddisgwyliwn mewn ysgol o'r fath. Mae enw da i'r ysgol yn lleol ac mae'r parch tuag at yr ysgol a'i staff yn fawr yn lleol a thu hwnt. Mae hyn yn ei hun yn hywryddo penderfyniad rhieni presennol dros ddewis yr ysgol hon i'w plant.

- Fel staff rydym wedi gweithio'n ddygn i ymateb i ganfyddiadau ac argymhellion Arolwg ESTYN ym Mehefin 2015. Mae cynnydd cryf a da iawn wedi ei nodi ar gyfer yr argymhellion gweithredu ac mae'r Pennaeth yn parhau i geisio cynyddu a sicrhau gwydnwch yr ysgol. Mae ffocws pawb yma ar barhau i symud yr ysgol yn ei blaen, yn effeithiol. Y tristwch yw bod y drefn ymghynghori yn effeithio ein moral ac yn tynnu sylw.
- Fel staff rydym yn sicrhau ein bod yn rhoi mynediad i amrywiaeth o dechnoleg fodern ac yn hybu llythrennedd digidol ac yn gwneud yn sicr bod y dechnoleg yn newydd. Mae cyflwr cyffredinol dda tu mewn ac yn allanol i'r adeilad. Mae'r Pennaeth a'r staff wedi ymateb i her canfyddiadau a gwendidau amlygwyd yn dilyn arlog Estyn ac wedi sicrhau symudiad o gategori monitro Estyn ac wedi parhau i weithio i gryfhau gwydnwch a capasiti i weithredu mor effeithiol a phosibl. Nid safonau cyrhaeddiad yn unig yw unig ffocws ysgol na'r unig linnyn mesur llwyddiant ysgol. Mae yna lawer mwy yn rhan o ddatblygiad y disgybl fel person cyfan. Mae ymdrechion i sicrhau gofal lles, arweiniad, cynhaliaeth a rhoi ystyriaeth i les emosiynol, profiadau amrywiol a sicrhau cyfleoedd i'w digyblion yn gryfder Ysgol Gymuned Bodffordd a'i staff.
- Mae Mudiad Meithrin Bodffordd wedi'i lleoli yn Neuadd yr ysgol (Y Ganolfan) yn arwain y sector yn ôl Estyn. Mae'n rhan annatod o gychwyn taith plant yr ardal drwy eu taith addysgol. Mae'r cyswllt yn gryf ac yn effeithiol rhwng y Mudiad a'r ysgol. Mae'r cydweithio yma yn cyfrannu at safonau.
- Mae'r ysgol yn rhan annatod o gymuned ddiwylliadol a Chymreig fyw. Mae'r ysgol yn hwb cymunedol, yn union yn ôl disgwyliadau Llywodraeth Cymru. Mae natur diwylliant yr ardal yma yn unigryw, ac mae natur diwylliadol yr ardal yn treiddio i'r ysgol. Mae'r cyswllt yn gryf rhwng yr ysgol ag Eisteddfod Gadeiriol Bodffordd, Bodffordd Cyf, a Chylch Meithrin Bodffordd i enwi dim ond tri. Mae'r cyswllt cymunedol yn gryf yma. Mae ofn byddai hyn yn pylu dros amser pe na fyddai ysgol ym Modffordd.
- Gallasai penderfyniad i gau'r ysgol chwalu cymuned fyw – a drwy hynny yn mynd yn groes i D**deddf Llesiant** Llywodraeth Cymru (Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn bodoli ers 1 Ebrill 2016). Mae'r gyfraith yma'n bodoli i sicrhau bod Cymru'n lle gwell i ni fyw ynddo nawr ac yn lle gwell i bobl fyw ynddo yn y dyfodol. 2 o fwriadau'r ddeddf, ymhlith sawl un, yw sicrhau:
  - Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
  - Cymru o gymunedau cydlynus.

  Mae 7 bwriad i'r ddeddf. Byddai dewis cau Ysgol Gymuned Bodffordd yn mynd yn groes i'r hyn mae'r Ddeddf yn ceisio'i sicrhau a'i gynnal. Pa effaith fyddai cau ysgol y gymuned yn ei gael ar ffactorau lleol. Byddai yna effaith ar brisiau tai lleol. Byddai colli ysgol yn andwyo dewis pobl i fyw ym Modffordd. Byddai perygl na fyddai teuluoedd ifanc yn sefydlu eu hunain yn y pentref. Byddai pryder o golli gweithgareddau diwylliadol Cymreig a byddai yna ddirywiad mewn ymglymiad plant lleol i weithgareddau lleol. Byddai cau Ysgol Gymuned Bodffordd yn dylanwadu ar natur a strwythur poblogaeth y pentref.

- Mae safle Ysgol Gymuned Bodffordd yn cynnig darpariaeth Mudiad Meithrin a dosbarth Meithrin. Nid yw sawl ysgol yn gallu cynnig hyn. Mae hyn yn nodwedd atyniadol i'r ysgol.
- Mae Cylch Meithrin Bodffordd yn arwain y sector mewn sawl agwedd ac yn rhannu'r safle gyda'r ysgol. Maent ewydd dderbyn hawl i gynyddu rhif derbyn i 20 o blant. Mae synergedd naturiol rhwng y Cylch Meithrin a'r Ysgol i ddatblygu Cymry bach lleol y dyfodol. Mae'r cyd-

weithio rhwng y Cylch a'r ysgol yn agwedd gref iawn. Byddai cau'r ysgol yn peryglu bodolaeth y Mudiad ym marn ei harweinwyr.

- Mae'r cyd-weithio rhwng y Gymuned, y Pennaeth a'r ysgol yn esmwyth ac yn effeithiol. Mae'r Ganolfan sydd dan reolaeth yr ysgol, yn fwrlwm cyson gyda'r nos yn ystod yr wythnos. Os oes gofyn, caiff yr ysgol ei defnyddio hefyd.
- Mae busnesau lleol yn dibynnu ar leoliad yr ysgol. Mae'r ysgol yn elwa o leoliad Blodyn Tatws fel Meithrinfa lleol sydd yn cynnig swyddi lleol i bobl yr ardal. Pobl ardal Bodffordd sydd yn yn cael eu cyflogi yn y Cylch Meithrin. Mae yna synergaeth i'r cyd-weithio yma.
- Caiff yr ysgol a'i lleoliad ei ddefnyddio gan nifer o sefydliadau lleol ac ehangach. Caiff plant y pentref ddefnyddio cae'r ysgol i chwarae'n ddiogel. Caiff Gŵyl Bel-droed Blynyddol Osian Roberts ac Eisteddfod Gadeiriol Bodffordd ei chynnal yma. Mae'r safle yn cael ei defnyddio fel gorsaf bleidleisio i'r ardal a caiff Gwyliau Drama a llenyddol eu cynnal yma. Ar adegau, caiff yr holl adeilad ei ddenyddio gan y Gymuned. Mae'r Pennaeth a'r ysgol yn cydweithio'n ddi-lol gyda'r gymuned ac mentrau lleol a thu hwnt.
- Rhwng y dosbarth Meithrin a gweddill yr ysgol mae 78 o ddisgyblion yn yr ysgol. Nid oes llefydd gweigion yn Ysgol Gymuned Bodffordd. Mae'r ysgol yn llawn o ran nifer disgyblion. Mae hynny yn amlygu poblogrwydd cynyddol yr ysgol a hawl rhieni i ddewis lleoliad ysgol eu plant.

Opsiwn ychwanegol / amgenach i'w hystyried

Fel y Llywodraethwyr, rydym o'r farn y dylai'r broses ystyried opsiwn amgenach ar gyfer lleddfu y gofyn am leoedd yn ardal Llangefni. Ystyriwn mai problem drefol i Langefni yn unig yw'r diffyg lleoedd yn y bôn ac mae wedi bod felly ers sawl blwyddyn. Mae angen ysgol newydd i ysgafnhau ar y gofyn am leoedd yn nhref Llangefni, mae hynny'n sicr. Rydym yn gweld yr angen am adeilad newydd i gwrdd a'r gofyn am lleoedd ar gyfer Ysgol Corn Hir. Ystyriwn y dylid rhoi ystyriaeth i opsiwn adeiladu safle newydd i gwrdd a gofynion lleoedd ar gyfer anghenion Corn Hir ac Ysgol Talwrn. Byddai gwneud hyn yn lleddfu'r pwysau ar ofyn am leoedd yn drefol a gallasai'r adeilad newydd fod ar gael i gwrdd a'r gofyn ar gyfer disgyblion y ddwy ysgol drefol. Efallai byddai dal angen estyniad i Ysgol Y Graig, ond er mwyn lleddfu'r angen am leoedd yn ardal dalgylch Y Graig fyddai hynny. Byddai disgyblion yr ardaloedd gyda opsiwn dwy ysgol drefol fawr i fynychu. Ystyriwn na fyddai angen ystyried cau Ysgol Gymuned Bodffordd o fewn opsiwn o'r fath. Byddai angen ysgolion lloeren ar gyfer yr ardal – rheiny fyddai Ysgol Henblas ac Ysgol Gymuned Bodffordd. Byddai hyn yn cynllunio ar gyfer y dyfodol ac yn cefnogi tebygolrwydd pendant o gynnydd mewn niferoedd plant ysgol yn drefol a thu hwnt.

Yn wyneb datblygiadau Coleg Menai, mae angen i'r Awdurdod a'r Cyngor gynllunio ar gyfer y dyfodol a'r cynnydd sicr a pharhaol sydd am fod yn drefol am leoedd yn ei hysgolion.

Nid oes gwadu bod problem diffyg lleoedd i blant ysgolion yn Llangefni. Adeiladwch ysgol newydd i leddfu'r diffyg lle yn Llangefni a chroeso, ond dylid cadw Ysgol Gymuned Bodffordd ar agor er mwyn sicrhau parhad cymuned ddiwyddiadol, Cymreig a hyfyw ac er mwyn lleddfu ar alw am leoedd a fydd siwr o godi eto gyda thwf Llangefni. Ystyriwn nad yw'r broses ymgynghori yn edrych ddigon i'r dyfodol a chymryd i ystyriaeth cynlluniau trefol y dyfodol yn llawn.

Yr eiddoch yn gywir,

[redacted]

Atodiad 2

Ysgol Gymuned Bodffordd

Llythyr ymateb Llywodraethwyr Ysgol Gymuned Bodffordd i'r

Ddogfen Ymgynghori Statudol ar Ysgolion Dalgylch Llangefni

8.3.2017

Annwyl Syr / Madam,

Dymuna Llywodraethwyr Ysgol Gymuned Bodffordd leisio'u gwrthwynebiad unfrydol i'r ddau opsiwn sydd wedi'i osod yn y ddogfen Ymgynghoriad Statudol ar ddyfodol ysgolion Dalgylch Llangefni, yn wyneb nad oes yr un opsiwn yn ystyried cynnal Ysgol Gymuned Bodffordd i'r ddyfodol.

Rydym yn cydnabod bod yna broblem eisiau ei ddatrys yn y dalgylch o ran ysgolion y llawn, ond rydym oll fel llywodraethwyr yn unfrydol, byddai gweithredu opsiwn i gau Ysgol Gymuned Bodffordd yn gwbl anaddas ac yn anghyfiawn ac yn cael effaith andwyol ar ardal Gymreig a diwylliadol tu hwnt.

Mae yna argraff fod y broses ymgynghori yn annheg. Felly mae rhieni a'r cyhoedd yn teimlo. 2 opsiwn sydd ar gyfer yr ymgynghoriad ac mae'r ddau opsiwn yn cynnwys cau Ysgol Gymuned Bodffordd. Mae'r ddau opswin yn ffafrio Ysgol Esceifiog ac Ysgol Henblas yn benodol. Yn wahanol i'r ardaloedd eraill lle mae ymgynghori eisioes wedi digwydd, yn achos ardal Llangefni nid yw lleoliad yr ysgol 'newydd' yn gyhoeddus er mae negeseuon gwahanol yn dod o gyfeiriad rhieni Corn Hir. Daeth y nifer fwyaf o ymatebion i'r ymgynhoriad anstatudol o Ysgol Gymuned Bodffordd. Er hynny dymuniad i'w chau sydd yn yr opsiynnau ymgynghoriad statudol. Caiff rhieni yr argraff o'r ddogfen bod y penderfyniad ynghylch dyfodol yr ysgol wedi ei wneud yn barod gan y Cyngor. Nid yw'r ffurflen ymateb swyddogol yn cynnig dewis gwrthod yr opsiynnau.

Unwaith eto dymunem dynnu eich sylw i'r materion a'r ffactorau canlynol:

- Dewis rhieni dros pa ysgol sydd i'w plant yn cael ei danseilio. Ar gyfer rhieni ardal Bodffordd caiff y dewis ei ddiddymu ar benderfyniad i gau Ysgol Gymuned Bodffordd. Byddai, i bob pwrpas, orfodaeth arnynt i symud i leoliad ysgol newydd. Mae mwyafrif llethol o rieni disgyblion all-ddalgylch yr ysgol wedi dod i Ysgol Gymuned Bodffordd drwy ddewis personol. 2 ddisgybl sydd yn gost Awdurdod sydd yn teithio o ardal Trefor. Daw'r disgyblion all-ddalgylch yma drwy ddewis rhieni ac ar gost personol.
- Mae cefnogaeth rhieni i barhad bodolaeth Ysgol Gymuned Bodffordd yn parhau i fod yn llwyr er fod yr opsiynnau yn yr Ymgynghoriad Statudol yn gwbl ddi-ystyriol i gynnal yr ysgol. Hyderwn y bydd nifer o ymatebion rhieni, teuluoedd a chymdogion lleol unwaith eto yn datgan gwrthwynebiad i gau'r ysgol.
- Mae cryfder naws ac ethos ofalgar, teuluol, cynhaliol, cymunedol a Chymreig yr ysgol yn gwbl amlwg. Yn ein barn ni mae'r ysgol yn hyrwyddo'r ethos a ddisgwyliwn mewn ysgol o'r fath. Mae enw da i'r ysgol a'i staff ac mae'r parch tuag at yr ysgol a'i staff yn fawr yn lleol a thu hwnt. Mae hyn yn ei hun yn hywryddo penderfyniad rhieni dros ddewis yr ysgol i'w plant.

- Mae'r staff wedi gweithio'n ddygn i ymateb i ganfyddiadau ac argymhellion Arolwg ESTYN ym Mehefin 2015 gyda GwE. Mae cynnydd cryf a da iawn wedi ei nodi ar gyfer yr argymhellion gweithredu ac mae'r Pennaeth yn parhau i sicrhau gwydnwch yr ysgol. Mae ffocws pawb yma ar symud yr ysgol yn ei blaen ac yn effeithiol.
- Mae Ysgol Gymuned Bodffordd yn sicrhau ei bod yn rhoi mynediad i amrywiaeth o dechnoleg fodern ac yn hybu llythrennedd digidol ac yn gwneud yn sicr bod y dechnoleg yn newydd. Mae cyflwr cyffredinol dda tu mewn ac yn allanol i'r adeilad. Mae'r Pennaeth a'r staff wedi ymateb i her canfyddiadau a gwendidau amlygwyd yn dilyn arlog Estyn ac wedi sicrhau symudiad o gategori monitro Estyn ac wedi parhau i weithio i gryfhau gwydnwch a capasiti i weithredu mor effeithiol a phosibl. Nid safonau cyrhaeddiad yn unig yw unig ffocws ysgol na'r unig linnyn mesur llwyddiant ysgol. Mae yna lawer mwy yn rhan o ddatblygiad y disgybl fel person cyfan. Mae ymdrechion i sicrhau gofal lles, arweiniad, cynhaliaeth a rhoi ystyriaeth i les emosiynol, profiadau amrywiol a sicrhau cyfleoedd i'w digyblion yn gryfder Ysgol Gymuned Bodffordd a'i staff.
- Mae Mudiad Meithrin Bodffordd wedi'i lleoli yn Neuadd yr ysgol (Y Ganolfan) yn arwain y sector yn ôl Estyn. Mae'n rhan annatod o gychwyn taith plant yr ardal drwy eu taith addysgol. Mae'r cyswllt yn gryf ac yn effeithiol rhwng y Mudiad a'r ysgol. Mae'r cydweithio yma yn cyfrannu at safonau.
- Mae'r ysgol yn rhan annatod o gymuned ddiwylliadol a Chymreig fyw. Mae'r ysgol yn hwb cymunedol, yn union yn ol disgwyliadau'r Cynulliad. Mae natur diwylliant yr ardal yma yn unigryw ac mae natur diwylliadol yr ardal yn treiddio i'r ysgol. Mae'r cyswllt yn gryf rhwng yr ysgol ag Eisteddfod Gadeiriol Bodffordd, Bodffordd Cyf, a Chylch Meithrin Bodffordd i enwi dim ond 3. Mae'r cyswllt cymunedol yn gryf yma.
- Ystyiwn y gallasai penderfyniad i gau'r ysgol chwalu cymuned fyw – a drwy hynny yn mynd yn groes i D**deddf Llesiant** Llywodraeth Cymru (Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn bodoli ers 1 Ebrill 2016). Mae'r gyfraith newydd eisiau sicrhau bod Cymru'n lle gwell i ni fyw ynddo nawr ac yn lle gwell i bobl fyw ynddo yn y dyfodol. 2 o fwriadau'r ddeddf, ymhlith sawl un, yw sicrhau:
  - ❖ Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
  - ❖ Cymru o gymunedau cydlynus.

  Byddai dewis cau Ysgol Gymuned Bodffordd yn mynd yn groes i'r hyn mae'r Ddeddf yn ceisio'i sicrhau a'i gynnal. Pa effaith fyddai cau ysgol y gymuned yn ei gael ar ffactorau lleol. Byddai yna effaith ar brisiau tai lleol. Byddai colli ysgol yn andwyo dew pobl i fyw ym Modffordd. Byddai perygl na fyddai teuluoedd ifanc yn sefydlu eu hunain yn y pentref. Byddai pryder o golli gweithgareddau diwylliadol Cymreig a byddai yna ddirywiad yn ymglymiad plant lleol i weithgareddau lleol. Byddai cau Ysgol Gymuned Bodffordd yn dylanwadu ar natur a strwythur poblogaeth y pentref.
- Mae safle Ysgol Gymuned Bodffordd yn cynnig darpariaeth Mudiad Meithrin a dosbarth Meithrin. Nid yw sawl ysgol yn gallu cynnig hyn. Mae'r safle yn cynnig y cyfle i wneud hyn ac ymestyn arno yn ein barn ni.
- Mae Cylch Meithrin Bodffordd yn arwain y sector mewn sawl agwedd ac yn rhannu'r safle gyda'r ysgol . Maent newydd dderbyn hawl i gynyddu rhif derbyn i 20 o blant. Mae synergedd naturiol rhwng y Cylch Meithrin a'r Ysgol i ddatblygu Cymry bach lleol y dyfodol. Mae'r cyd-weithio rhwng y Cylch a'r ysgol yn agwedd gref iawn. Byddai cau'r ysgol yn peryglu bodolaeth y Mudiad ym marn ei harweinwyr.

- Mae’r cyd-weithio rhwng y Gymuned, y Pennaeth a’r ysgol yn esmwyth ac yn effeithiol. Mae’r Ganolfan sydd dan reolaeth yr ysgol, yn fwrlwm cyson gyda’r nos yn ystod yr wythnos. Os oes gofyn, caiff yr ysgol ei defnyddio hefyd.
- Mae busnesau lleol yn dibynnu ar leoliad yr ysgol. Mae’r ysgol yn elwa o leoliad Blodyn Tatws fel Meithrinfa lleol sydd yn cynnig swyddi lleol i bobl yr ardal. Pobl ardal Bodffordd sydd yn yn cael eu cyflogi yn y Cylch Meithrin. Mae yna synergaeth i’r cyd-weithio yma.
- Caiff yr ysgol a’i lleoliad ei ddefnyddio gan nifer o sefydliadau lleol ac ehangach. Caiff plant y pentref ddefnyddio cae’r ysgol i chwarae’n ddiogel. Caiff Gŵyl Bel-droed Blynyddol Osian Roberts ac Eisteddfod Gadeiriol Bodffordd ei chynnal yma. Mae’r safle yn cael ei defnyddio fel gorsaf bleidleisio i’r ardal a caiff Gwyliau Drama a llenyddol eu cynnal yma. Ar adegau, caiff yr holl adeilad ei ddenyddio gan y Gymuned. Mae’r Pennaeth a’r ysgol yn cydweithio’n ddi-lol gyda’r gymuned.
- Rydym yn deall bod ysgolion nad ydynt yn llawn yn llyncu adnoddau ac arian, ond mae Ysgol Gymuned Bodffordd bellach yn llenwi os nad yn llawn. Nid oes lle yn y Cyfnod Sylfaen. Rhwng y dosbarth Meithrin a gweddill yr ysgol mae 78 o ddisgyblion yn yr ysgol. Nid oes llefydd gweigion yn Ysgol Gymuned Bodffordd. Mae’r ysgol yn llawn o ran nifer disgyblion. Mae hynny yn amlygu poblogrwydd cynyddol yr ysgol a hawl rhieni i ddewis lleoliad ysgol eu plant.
- Bydd angen ysgolion lloeren i’r ardal nawr ac i’r dyfodol yn sicr.
- **Costau -** Teimlwn nad yw’r ffigyrau costau yn gwneud synnwyr o fynd i fewn i’r ffigyrau yn y ddogfen o edrych arnynt yn fanwl.

Opsiwn ychwanegol / amgenach i'w hystyried

Ystyriwn fel Corff Llywodraethol y dylai'r broses ystyried opsiwn amgenach ar gyfer lleddfu y gofyn am leoedd yn ardal Llangefni. Ystyriwn mai problem drefol yw'r diffyg lleoedd yn y bôn ac mae wedi bod felly ers sawl blwyddyn bellach. Mae wir angen ysgol newydd i ysgafnhau ar y gofyn am leoedd yn Llangefni, mae hynny'n sicr. Rydym yn gweld yr angen am adeilad newydd i gwrdd a'r gofyn am lleoedd ar gyfer Ysgol Corn Hir. Ystyriwn y dylid rhoi ystyriaeth i opsiwn adeiladu safle newydd i gwrdd a gofynion lleoedd ar gyfer anghenion Corn Hir ac Ysgol Talwrn. Byddai gwneud hyn yn lleddfu'r pwysau ar ofyn am leoedd yn drefol a gallasai'r adeilad newydd fod ar gael i gwrdd a'r gofyn ar gyfer disgyblion y ddwy ysgol drefol. Efallai byddai dal angen estyniad i Ysgol Y Graig, ond er mwyn lleddfu'r angen am leoedd yn ardal dalgylch Y Graig fyddai hynny. Byddai disgyblion yr ardaloedd gyda opsiwn dwy ysgol drefol fawr i fynychu. Ystyriwn na fyddai angen ystyried cau Ysgol Gymuned Bodffordd o fewn opsiwn o'r fath. Byddai angen ysgolion lloeren ar gyfer yr ardal – rheiny fyddai Ysgol Henblas ac Ysgol Gymuned Bodffordd. Byddai hyn yn cynllunio ar gyfer y dyfodol ac yn cefnogi tebygolrwydd pendant o gynnydd mewn niferoedd plant ysgol yn drefol a thu hwnt.

Yn wyneb datblygiadau Coleg Menai, mae angen i'r Awdurdod a'r Cyngor gynllunio ar gyfer y dyfodol a'r cynnydd sicr a pharhaol sydd am fod yn drefol am leoedd yn ei hysgolion.

Nid oes gwadu bod problem diffyg lleoedd i blant ysgolion yn Llangefni. Adeiladwch ysgol newydd i leddfu'r diffyg lle yn Llangefni ond dylid cadw Ysgol Gymuned Bodffordd ar agor er mwyn sicrhau parhad cymuned ddiwyddiadol, Cymreig a hyfyw.

Yr eiddoch yn gywir,

[redacted]

Ar ran Corff Llywodraethwyr Ysgol Gymuned Bodffordd

YMATEB I YMGYNGHOIAD DALGYLCH CEFNI - YSGOL CORN HIR **Atodiad 3**

CWESTIWN	YMATEB	SYLWADAU
Ydych chi'n cytuno gyda'r rhesymau dros newid?	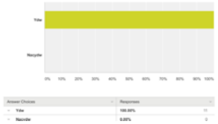 !	Mae Ysgol Corn Hir erbyn hyn yn amlwg yn orlawn o ran maint yr ystafelloedd dosbarth, y neuadd a'r ardal barcio tu allan. Does dim digon o le ar gyfer y disgyblion. Nid oes digon o le yn adeilad Corn Hir ar gyfer nifer y disgyblion sydd yma ar hyn o bryd. Nid yw adeilad ysgol Corn Hir bellach yn addas oherwydd niferoedd plant. Mae'r rhagolygon ar gyfer niferoedd mynediad Ysgol Corn Hir yn golygu bod adeilad yr ysgol yn rhy fach i gwrdd a'r gofynion. Mae angen sefydlu cynllun i ddatblygu ag ehangu adeiladau'r ysgol. Diffyg gofod yn gyffredinol yn ddrwg iawn ym mhob dosbarth. Hefyd angen buddsoddi arian i greu ardaloedd addas thu allan ar gyfer plant y cyfnod sylfaen.

Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Bodffordd?

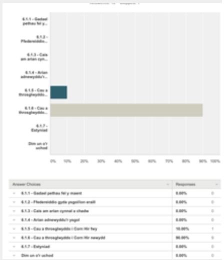

!

Fel cyn ddisgybl yn Ysgol Bodffordd, gresyn i mi yw meddwl cau yr ysgol. Pwysleiswyd mewn cyngerdd yno ychydig dros wythnos yn ôl, Ysgol Gymuned yw Bodffordd felly mae oblygiadau cau'r ysgol yn bell gyrhaeddol. Wedi dweud hynny, mae cau ac ymuno yn amlwg yn ymddangos yn ateb ymarferol i'r sefyllfa sydd ohoni. Oherwydd hyn teimlaf y dylem adael i Bodffordd gynnal eu ymgynhoriad eu hunain yn gyntaf a gweld beth ddaw o hwnnw ond os mai ymuno fydd canlyniad hyn oll mi fydd hi'n bwysig i'r ysgol newydd fod yn sensitif i hyn.

Mae Bodffrodd yn agos iawn i Corn Hir

Anodd ymateb yn deg ar hyn o bryd mi fydd trafodaethau i'r dyfodol fydd yn gallu creu y patrwm ac yn sicr bydd llawer o gwestiynau ond o ran agosrwydd dwy ysgol mae'n syniad sy'n gallu rhoi atebion.

Hyn yn galluogi I ddisgyblion Bodffordd a Corn Hir fanteisio ar adeilad ac adnoddau newydd

Arolwg Bodffordd wedi amlygu’r pwysau sydd ar benaethiaid sy’n dysgu

Newid yn rhan o weledigaeth yr AALl o gael penaethiaid di-gyswllt

Os oes ysgol newydd yn cael ei hadeiladu ar gyfer Ysgol Corn Hir oes ystyriaeth i’r gymuned fanteisio ar logi’r ysgol fel adeilad cymunedol os ydynt yn dymuno gwneud hynny.

Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Corn Hir?

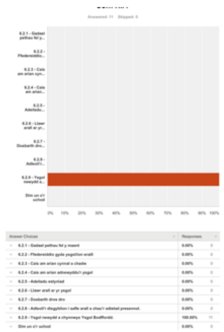

!

- Yn dilyn y cyfarfod gyda swyddogion yr Adran Addysg, roedd yn amlwg i mi nad oedd dim un opsiwn arall heblaw 6.2.9 yn bosib. Os yw fy nealltwriaeth yn gywir, er mwyn derbyn cyllid gan y Llywodraeth i gyd ariannu mae'n rhaid i unrhyw gynllun fod yn cwrdd ag amcanion y cynllun datblygu ysgolion. Byddai hyn yn golygu bod yn rhaid i ysgol newydd gael ei sefydlu i uno Corn Hir a Bodffordd. Heb arian gan y Llywodraeth i gyd ariannu, fyddai dim digon o arian gan y Cyngor Sir i arainnu ysgol newydd/ datblygu Ysgol Corn Hir.
- Cynnwys Ysgol Henblas yn yr ysgol newydd. Newid ffiniau'r dalgylchoedd fel bod yr ysgol newydd yn lleihau'r gwasgedd ar Ysgol Y Graig.
- Hoffwn weld enw Ysgol Corn Hir yn parhau yn hytrach na rhoi enw newydd i'r ysgol. Mae gan yr ysgol enw da wedi bod ar hyd y blynyddoedd ac mae'n ysgol yn y band Gwyrdd
- Mae angen pictiwr cliriach lle mae plant yn gallu rhoi cais am fynediad i'r ysgol ee lle yn y dref mae llinell derfyn? Mae ysgol newydd yn mynd i dalu ar ei chanfed ac yn mynd i roi lle nid yn unig i'r plant ond i'r staff gael lle i weithio heb law stafell athrawon!! Pa ysgol bynnag ddaw at yr ysgol cofio mai Ysgol Corn Hir fydd hi!
- Nid oes lle i dderbyn mwy o blant. Yn ychwanegol i hyn, nid yw'r dosbarthiadau presennol yn cyd- ymffurfio a'r mesuriadau sy'n cael eu cysidro'n dderbyniol. O ganlyniad, mae'r plant ar ben ei gilydd. Nid oes lle digonol ar gyfer staff i gyd-weithio, swyddfa ddigonol i'r Pennaeth, ystafelloedd gotiau addas i'r disgyblion, ystafell dargedu/cynnal cyfarfodydd.
- Hyn yn gwneud synwyr yn ariannol - cyllid gan Llywodraeth Cymru yn bosibl gyda'r opsiwn yma
- Byddai buddiannau amgylcheddol sylweddol yn dod gyda ysgol newydd e.e. gwell trefniadau parcio a diogelwch maes parcio, mannau addas i ollwng plant, arbed arian yn y tymor hir gyda adeilad gwell parthed defnydd o egni, gwresogi ayyb, gwell ystyriaeth i les staff drwy sicrhau ystafell addas ar gyfer CPA, cyfarfodydd, cawod i’r rhai sy’n dymuno beicio i’r ysgol ayyb.
- Byddai safle newydd yn galluogi cynllunio ar gyfer creu canolfan gymunedol i gynnwys neuadd, cae aml ddefnydd aml dywydd, ystafelloedd cyfarfod fyddai ar gael i gynnal gwahanol weithgareddau min nos, yn caniatau cyfleoedd clwb brecwast a chlwb gofal mewn man addas - nid adeilad ysgol yn unig - rhywbeth sydd ar goll yn Llangefni ar hyn o bryd a fyddai’n ymateb i ofynion
- Byddai ysgol newydd yn caniatau i’r Ysgol Corn Hir ostwng oed mynediad i dderbyn plant meithrin yn ogystal sydd wedi bod yn fwriad yma. Byddai hefyd yn bosib cyfuno’r cylchoedd meithrin ar y safle er mwyn arbed costau ar y cylchoedd yn ogystal. Dylid ystyried sicrhau ystafell benodoal ar eu cyfer a sicrhau gwasanaeth ‘wrap around’ ar gyfer gyfer plant oed meithrin ysgol ar cylch.
- Wrth ddewis safle newydd i'r ysgol dylid sicrhau bod digon o le i'r ysgol ehangu pe tasa'r angen yn codi y dyfodol a bod y lleoliad yn galluogi'r ysgol wneud mwy o ddefnydd o'r adnoddau sydd eisioes ar gael yn Llangefni e.e. Plas Arthur, Llyfrgell ayyb

CWESTIWN	YMATER	SYLWADAU
Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Esceifiog?	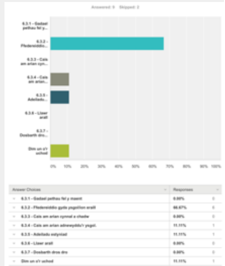 !	Adeiladu Ysgol newydd ar safle'r Parc Wyddonol, cyfleoedd arbennig i'r disgyblion. Uno Ysgol Esceifiog gyda Ysgol Parc Y Bont, Llanddaniel. Adleoli ffiniau'r dalgylch i leihau gwasgedd yn Ysgol Llanfair Pwll drwy gynnwys Star ac ardaloedd o Benmynydd / dalgylch Talwrn (yn ddibynnol ar beth fydd yn digwydd yno) Ffedereiddio gyda ysgol Parc y Bont ac adeiladu estyniad yn Esceifiog. Gellir ffedereleiddio gyda Parc y Bont lawr y lon a chodi ysgol newydd os oes angen Anodd mynegi barn am ysgolion eraill y dalgylch heb fwy o wybodaeth. Opsiwn yma'n golygu arbediad ariannol a modd rhannu arbenigeddau staff rhwng ysgolion, a sicrhau bod y pennaeth yn ddigyswllt sy'n rhan o weledigaeth yr AALl. Dylid ystyried niferoedd disgyblion ADY, ystyried y strategaeth ADY newydd cenedlaethol ac edrych i greu canolfannau mewn ysgolion sy'n arbennigo mewn maesydd ADY / meddygol penodol. Byddai'r ysgolion yma yn arwain y sector yn y maesydd ac yn gallu helpu ysgolion eraill y sir. Byddant hefyd yn gallu cynnig darpariaeth i'r plant sydd ddim digon dwys i Ganolfan Addysg y Bont ond nad yw llawn amser yn y prif lif yn addas chwaith.

CWESTIWN	YMATEB	SYLWADAU
Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Henblas?	(see chart and table below)	Ymuno gyda Ysgol Corn Hir a Bodffordd mewn Ysgol newydd ar safle newydd. Cau yr ysgol a'i ymuno ag ysgol Corn Hir newydd Cau yr ysgol a'i hymuno a Ysgol Corn Hir newydd. Ymuno gyda Bodfordd a Corn Hir Ysgol Corn Hir a Bodffordd a Henblas i uno i greu un ysgol newydd gan sicrhau'r cyfleoedd gorau i ddisgyblion yr holl ysgolion. Mae data rhifau Ysgol Henblas hefyd yn ymddangos fel eu bod yn gostwng fyddai'n gallu creu sefyllfa negyddol parthed llefydd gweigion yno.

Answer Choices	Responses	
6.4.1 - Gadael pethau fel y maent	0.00%	0
6.4.2 - Ffederaiddio gyda ysgolion eraill	50.00%	4
6.4.3 - Cais am arian cynnal a chadw	0.00%	0
6.4.4 - Cais am arian adnewyddu'r ysgol	0.00%	0
6.4.5 - Adeiladu estyniad	0.00%	0
6.2.6 - Lleer arall ar yr ysgol	0.00%	0
6.2.7 - Dosbarth dros dro	0.00%	0
Dim un o'r uchod	50.00%	4

!

CWESTIWN	YMATEB	SYLWADAU
Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Talwrn?	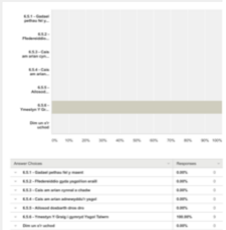 !	Mae nifer o blant ardal Talwrn yn mynychu ysgol y Graig yn barod. Mae llawer o blant Y Graig yn gorfod mynd i Dalwrn yn barod Safon adeilad Talwrn ddim yn dda iawn - hyn yn golygu bod disgyblion Talwrn yn cael yr un tegwch a phlant Graig Gan fod cynifer yn dod i’r ysgol o thu allan i ddalgylch yr ysgol ac o ystyried cyflwyr yr adeilad ar hyn nad yw’n bosib ei gynnig ar y safle e.e. cae, neuadd ddigonol annoeth fyddai buddsoddi mor sylweddol i cyn lleied o blant.

Pa opsiwn ydych yn ffafrio ar gyfer Ysgol Y Graig?

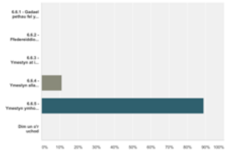

Answer Choices	Responses	
6.6.1 - Gadael pethau fel y maent	0.00%	0
6.6.2 - Ffederaliddio gyda ysgol/ion eraill	0.00%	0
6.6.3 - Ymestyn at i fyny ymhob pen i'r ysgol	0.00%	0
6.6.4 - Ymestyn allan ymhob pen o'r ysgol	11.11%	1
6.6.5 - Ymestyn ymhob pen i gymryd disgyblion Talwrn	88.89%	8
Dim un o'r uchod	0.00%	0

Sefyll i reswm i roi estyniad ar y Graig i dderbyn plant Talwrn ond yn ychwanegol dylid edrych yn fanwl ar ffiniau dalgylchol yr ysgol - yn draddodiadol mae'n debyg fod dalgylchoedd ysgolion sydd wedi cau wedi'i ychwanegu i un ysgol yn benodol sydd wedi ychwanegu at broblemau niferoedd e.e. dalgylch Capel Coch yn rhan o dalgylch Y Graig.

!

Oes gennych chi gynigion eraill ar gyfer Ysgol Corn Hir? Beth yw'r manteision ar anfanteision?

Credaf mai adeilad newydd yw'r unig modd i ateb yr holl ofynion a sicrhau bod safonau'n aros yn uchel.

Dim cynigion eraill ond hoffwn weld yr enw Ysgol Corn Hir yn parahau i'r adeilad newydd.

A oes angen edrych ar ddalgylch yr ysgol? A oes lle i dynnu ychydig o bwysau oddi ar Ysgol y Graig trwy ehangu dalgylch Ysgol Corn Hir?

Oes gennych chi gynigion eraill ar gyfer ysgolion eraill yr ymgynghoriad? Beth yw'r manteision ac anfanteision?

Efallai un ysgol newydd ar gyfer Bodffordd, YCH, Henblas ac Esceifiog - cynllun tebyg I Ysgol Cybi. Modd cael UDRh cryf a datblygu staff yn arweinwyr

Cau Ysgol Heblas ac ymuno gyda Corn Hir newydd

CWESTIWN	YMATEB	SYLWADAU
Oes unrhyw faterion eraill yr hoffech dynnu sylw atynt neu unrhyw beth ychwanegol dylid ei ystyried?		Dylid ystyried bod angen adeilad gyda digon o le ynddi ar gyfer mwy o blant yn y dyfodol ac ar gyfer yr athrawon sydd angen lle i wneud eu gwaith cynllunio a paratoi. Rhaid cofio hefyd bod nifer o athrawon offerynau cerdd yn dod i'r ysgol a bod angen ystafell arbennig ar eu cyfer ac ar gyfer gwersi cerdd yr ysgol. Os fydd y Cyngor yn penderfynu adeiladu Ysgol Corn Hir newydd, dylid sicrhau bod digon o le ynddi ar gyfer y dyfodol. Dylid ystyried hefyd yr angen a'r manteision o adeiladu uned Anghenion Arbennig (plant ol ddysgu) ar yr un safle. Gan fod poblogaeth ardal Llangefni yn tyfu, credaf y byddai unrhyw gynllun i gau un a'i Ysgol Esceifiog neu Henblas yn gam yn rhy bell. Mae angen cadw capasiti i ddelio gyda phoblogaeth sy'n tyfu. Hoffwn weld staff ysgol Corn Hir yn parhau fel aelodau o staff yn yr ysgol newydd. Mae angen ystyriad a fyddai y band gwyrdd sydd yn dangos gwaith caled staff ysgol Corn Hir dros gyfnod o amser yn parhau i'r ysgol newydd. Hoffwn gadw yr enw Ysgol Corn Hir. Hoffwn i'r llywodraethwyr ystyried staff presennol yr ysgol i staffio'r ysgol newydd cyn hysbysebu y tu allan

1	• Mae pawb yn cytuno ni all y sefyllfa bresennol barhau
2	• Mae pawb yn gweld nad yw cynnal Ysgol Bodffordd yn bosib a dylai'r plant drosglwyddo i ysgol newydd Corn Hir i fanteisio ar adnoddau newydd, cyflusterau modern ayyb • Nodir er fod hyn yn gallu bod yn ergyd i'r pentref - mae maneision amlwg i'r plant wrth drosglwyddo. • Nodwyd gan un fod Ysgol Bodffordd yn Ysgol Gymuned ond bellach mae pob ysgol yn ysgol gymuned a mae posib y bydd yr ysgol yn gallu parhau yn safle cymunedol os mai hyn yw dyheyad y gymuned yno.
3	• Mae pawb yn gytun gyda'r gwir angen o ysgol newydd ar gyfer Corn Hir i gynnwys Bodffordd ond hefyd i ystyried Ysgol Henblas yn ogystal • Nodir hefyd fod cyfle hefyd i ailedrych ar ffiniau dalgylchoedd ysgolion yr ardal gan fod dalgylch rhai ysgolion wedi tyfu'n enfawr wrth i ysgolion gau a cynnyddu'r broblem mewn rhai sefydliadau unigol. Byddai gwneud hyn, ynghyd ac adeiladu ysgol newydd, yn rhyddhau rhywfaint o'r pwysau ar Ysgol y Graig ac yn rhesymoli maint y dalgylch gan ystyried hefyd fod potensial i ddalgylch Talwrn gael ei gynnwys yn ei dalgylch hefyd. • Mae angen ystyried beth fydd yn digwydd i'r adeiladau fydd yn cau - fyddent yn cael eu hystyried ar gyfer defnydd cymunedol.
4	• Nodwyd fod angen edrych tu hwnt i'r opsiynnau ac edrych ar uno Ysgol Parc y Bont gyda Esceifiog cyn buddsoddi mewn estyniad ym Mharc y Bont gan adeiladu ysgol newydd yn agos i'r parc gwyddoniaeth fyddai'n agor y drws i bartneriaethau arloesol rhwng y diwydiannau fydd yno, y brifysgol ac ysgol newydd. Y Cyngor sydd eisioes yn berchen y tir sydd yno a byddai posib gwenud elw o werthu safle'r ysgol bresennol i adeiladwyr tai. • Nodwyd fod ffederaleiddio yn arbed costau ac yn caniatau i'r pennaeth fod yn ddigyswllt
5	• Consensws yw ychwanegu Ysgol Henblas i'r cynllun Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd gan greu un ysgol newydd rhwng y tair ysgol.
6	• Barn gytun y dylid cau Talwrn a symud y plant i'r Graig ond edrych ar ffiniau y dalgylch wedi'r ysgol gau gan edrych at ei rhannu rhwng Graig, Llanbedrgoch, Pentraeth ac Esceifiog
7	• Esyniad i'r ysgol i blant Talwrn ond edrych ar addasu ffiniau'r ysgol gan edrych i leihau'r dalgylch i rhyddhau pwysau tymor hir gan fanteisio ar ysgol newydd ym mhen uchaf y dref.
8	• Adeilad newydd yw'r ateb callaf mewn safle gwahanol fydd â chysylltiadau gwell parthed diogelwch plant, mannau parcio addas i staff / rhieni ayyb.
9	• Edrych ar greu un ysgol fawr

- Mae angen ystyried sefyllfa ADY y dalgylch gan edrych i greu canolfannau mewn ysgolion sy'n arbennigo mewn cyflyrau arbennig fydd yn ganolfannau i blant âg ADY penodol ac yn ysgolion arweiniol yn ogystal.
- Mae angen adolygu ffiniau dalgylch ysgolion sy'n gallu rhyddhau pwysau mewn ysgolion eraill e.e. cynnwys Star yn ysgol Esceifiog i dynnu'r pwysau ar Llanfairpwll
- Gyda unrhyw newidiadau mewn strwythr dylid ailedrych ar delarau ac amodau gwaith y staff e.e. band cyflog y pennaeth i gynnwys ystyriaeth o redeg dwy / dair ysgol ar wahanol safleoedd nid cyfyngu i ddefnyddio cyfanswm niferoedd plant yn unig. Dylid hefyd edrych ar amodau gwaith y dirprwyon / rheolwyr safle a chydnabod eu cyfrifoldebau ychwanegol ac hefyd y 'third in command' i fod yn barod i gymryd cyfrifoldebau mewn achosion o absenoldeb - trwy salwch neu gyfarfodydd ayyb.

Adolygiad Ysgolion Cynradd ardal Llangefni

Primary Schools Review in the Llangefni area

Ffurflen Sylwadau / *Feedback Form*

Mae'r Cyngor Sir yn awyddus i glywed eich barn chi. Rhowch eich sylwadau i ni ar yr opsiynau ynglŷn â'r ddarpariaeth addysg gynradd i'r dyfodol i ddisgyblion ardal Llangefni os gwelwch yn dda.
The County Council is keen to hear your opinion. Please send us your comments on the options for the future primary education provision for pupils living in the Llangefni area.

1.Ydych chi'n cytuno gyda'r rhesymau dros newid? *1. Do you agree with the reasons for change?*	**Ydw** **Yes**	Nac ydw No
Pam? *Why?*	Mae'r ysgol yn amlwg yn llawer rhy fach i gymryd yr holl blant sydd ynddi. Nid yw arwynebedd y dosbarthiadau yn ddigon i'r nifer plant. Nid yw'r ysgol yn cyrraedd gofynion agenda a disgwyliadau Ysgolion G21. Mae'r threfniadau ar gyfer parcio i staff yn annigonnol ond hefyd ar gyfer rhieni a mae'r amseroedd casglu a gollwng plant yn beryglus. Mae'r Neuadd yn llawer rhy fach i'r niferoedd disgyblion sy'n creu trafferthion parthed threfniadau cinio ac yn annigonnol ar gyfer gwersi addysg gorfforol i gynifer o blant a pherfformaiadau cyhoeddus. Mae tref Llangefni yn tyfu a'r boblogaeth yn yr ysgolion yn cynyddu sy'n golygu fod angen mwy o ofod.	

2.Pa opsiwn ydych chi yn ei gefnogi? *2. Which option do you favour?*	**A**	**B**
Pam? *Why?*	Nid oes unrhyw farn yma gan fod y ddau opsiwn ar gyfer Ysgol Corn Hir yr un fath yn opsiwn A ac opsiwn B.	

3. Aoes gennych gynnigion eraill? *3. Do you have other proposals?*
Dim sylwadau ychwanegol i'r hyn oedd wedi'i nodi yn yr ymgynghoriad cyntaf anffurfiol

4. A oes unrhyw faterion eraill yr hoffech dynnu ein sylw atynt? *4. Are there any other matters to which you wish to draw our attention?*
Mae angen edrych ar ffiniau'r dalgylch yr ysgolion i weld os oes modd edrych ar leihau pwysedd ar ysgolion cyfagos – mae potensial o arbed arian wrth wneud hyn. Mae'r galw yn lleol am ofal plant fforddiadwy yn uchel gan nad oes llawer o ddarparwyr. Mae angen sicrhau fod yr ysgol newydd yn gallu cynnig y ddarpariaeth yma (wrap around) i'r plant meithrin fydd yn dod i'r ysgol a fod digon o le yn yr adeilad newydd i ganiatau hyn yn hwylus. Mae angen sicrhau caniatad cynllunio ar safle Ysgol Corn Hir cyn ei werthu er mwyn cael y gwerth mwyaf posib o'r safle fydd yn cyfrannu'n helaeth at gôst yr ysgol newydd a llai o ddefnydd o adnoddau ariannol y Cyngor. Bydd rhaid cynllunio unrhyw ysgol gyda'r sgôp o ehangu pellach a gyda thiroedd eang. Byddai angen edrych i sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatau defnydd llawn gan y gymuned ar gyfer pob math o ddigwyddiadau. Gan fod gemau'r ynysoedd yn dod i Fôn yn 2025 oes modd plethu hyn i'r cynllun i greu adnodd fyddai'n addas ar gyfer yr amser honno – mae'n debyg mai'r plant sydd yn yr ysgol gynradd rwan fyddai'n rhan o'r gemau. Byddai angel sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatau ardaloedd / ystafelloedd targedu grwpiau o ddisgyblion, ystafell cymorth cyntaf addas, ystafell ar gyfer cynnal cyfarfodydd, storfeydd addas, ac ardaloedd ar gyfer cynnal sesiynnau TGCh a DTh.

5. Mae'n ddewisiol os ydych chi eisiau rhoi eich manylion yn y blwch isod *5. It is optional if you want to enter your details in the box below*	
Llofnod / *Signature*	Printiwch eich enw / *Print your name* [redacted]
Cyfeiriad / *Address*	Swydd / Categori'r Ymatebydd (e.e. staff ysgol, rhiant, llywodraethwr, arall) *Post / Respondent's category (e.g. staff member, parent, governor, other)* Staff
Dyddiad / Date 27.02.17	

Oni bai eich bod yn nodi'n wahanol, bydd eich sylwadau yn agored i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad. Unless otherwise noted, your comments will be open to the public as part of the official records of this consultation. Dychwelwch unrhyw sylwadau at / Return any comments to:

Rheolwr Rhaglen, Y Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes, Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW. Neu anfonwch drwy e-bost at ysgolionmon@ynysmon.gov.uk	*Programme Manager, The Lifelong Learning Directorate, Anglesey Council, Council Offices, Llangefni, Anglesey LL77 7TW. Or send them by e-mail to angleseyschools@anglesey.gov.uk*

Mae croeso i chi ddanfon unrhyw sylwadau neu gwestiynau at y Rheolwr Rhaglen tan 13 Mawrth 2017.

You are welcome to send any comments or questions to the Programme Manager by 13 March 2017

Cylch Meithrin Corn Hir

Atodiad 5

Adolygiad Ysgolion Cynradd ardal Llangefni
Primary Schools Review in the Llangefni area
Ffurflen Sylwadau/*Feedback Form*

Mae'r Cyngor Sir yn awyddus i glywed eich barn chi. Rhowch eich sylwadau i ni ar yr opsiynau ynglŷn â'r ddarpariaeth addysg gynradd i'r dyfodol i ddisgyblion ardal Llangefni os gwelwch yn dda.

The County Council is keen to hear your opinion. Please send us your comments on the options for the future primary education provision for pupils living in the Llangefni area.

1.Ydych chi'n cytuno gyda'r rhesymau dros newid? ***1. Do you agree with the reasons for change?***	Ydw √ Yes √	Nac ydw No
Pam? *Why?*	Mae'r Cylch yn rhy fach i gymryd yr holl blant sydd ynddi a nid yw maint yr adeilad yn addas i'r nifer plant – yn enwedig gyda'r rhagolygon o fwy o alw yn y dyfodol. Mae Llangefni yn tyfu a'r boblogaeth yn yr ysgolion yn cynyddu sy'n golygu fod angen mwy o ofod, a bydd mwy o alw am ddarpariaeth Cylch meithrin.	

2.Pa opsiwn ydych chi yn ei gefnogi? ***2. Which option do you favour?***	A	B
Pam? *Why?*	Nid oes unrhyw farn yma gan fod y ddau opsiwn ar gyfer Ysgol Corn Hir yr un fath yn opsiwn A ac opsiwn B. Ni does effaith ar y Cylch.	

3. Aoes gennych gynnigion eraill? ***3. Do you have other proposals?***
Dim sylwadau ychwanegol i'r hyn oedd wedi'i nodi yn yr ymgynghoriad cyntaf anffurfiol.

4. A oes unrhyw faterion eraill yr hoffech dynnu ein sylw atynt? ***4. Are there any other matters to which you wish to draw our attention?***
Gyda galw cynyddol am ddarpariaeth feithrin, gall y Cyngor sicrhau bod sgôp i gynyddu y rhif mynediad yr ysgol newydd o 47 fel bo angen yn y dyfodol. Mae'r galw yn lleol am ofal plant fforddiadwy yn uchel gan nad oes llawer o ddarparwyr. Mae angen sicrhau fod yr ysgol newydd yn gallu cynnig y ddarpariaeth yma (wrap around) i'r plant meithrin fydd yn dod i'r ysgol a fod digon o le yn yr adeilad newydd i ganiatau hyn yn hwylus. Mae angen ysyried y ddarpariaeth i blant 2½ oed – 3 oed mewn unrhyw ysgol newydd. Mae'r plant yma, ar hyn o bryd, yn cael mynediad i'r Cylch. Bydd rhaid cynllunio unrhyw ysgol gyda'r sgôp o ehangu pellach a gyda thiroedd eang.

Byddai angen edrych i sicrhau cynllun adeilad fydd yn caniatau defnydd llawn gan y gymuned ar gyfer pob math o ddigwyddiadau. Mae angen sicrwydd bydd lleoliad y Cylch Meithrin yn cael ei ystyried yn y broses cynllunio/adeiladu. Safle yr ysgol newydd – angen ystyried sut bydd hyn y effeithio ar ddalgylch mynediad y Cylch Meithrin. Pa ystyriaethau/cynlluniau fyd dyn bodoli i uno'r ddau Gylch, o Bodffordd a Chorn Hir, ar un safle newydd – angen sicrhau bod cynrychiolaeth ar unrhyw grwp rhanddeiliaid.

5. Mae'n ddewisiol os ydych chi eisiau rhoi eich manylion yn y blwch isod *5. It is optional if you want to enter your details in the box below*	
Llofnod / *Signature*	Printiwch eich enw / *Print your name* [redacted]
Cyfeiriad / *Address* **c/o Cylch Meithrin Corn Hir** **Bryn Meurig** **Llangefni** **LL 77 7JB**	Swydd / Categori'r Ymatebydd (e.e. staff ysgol, rhiant, llywodraethwr, arall) *Post / Respondent's category (e.g. staff member, parent, governor, other)* **Cadeirydd Pwyllgor Cylch Meithrin Corn Hir**
Dyddiad / Date 10/3/17	

Oni bai eich bod yn nodi'n wahanol, bydd eich sylwadau yn agored i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Unless otherwise noted, your comments will be open to the public as part of the official records of this consultation.

Dychwelwch unrhyw sylwadau at / *Return any comments to:*

Rheolwr Rhaglen, Y Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes, Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW. Neu anfonwch drwy e-bost at ysgolionmon@ynysmon.gov.uk	*Programme Manager, The Lifelong Learning Directorate, Anglesey Council, Council Offices, Llangefni, Anglesey LL77 7TW. Or send them by e-mail to angleseyschools@anglesey.gov.uk*

Mae croeso i chi ddanfon unrhyw sylwadau neu gwestiynau at y Rheolwr Rhaglen tan 13 Mawrth 2017.

You are welcome to send any comments or questions to the Programme Manager by 13 March 2017

Atodiad 6

Adolygiad Ysgolion Cynradd ardal Llangefni

Primary Schools Review in the Llangefni area

Ffurflen Sylwadau / *Feedback Form*

Ysgol Esceifiog

Mae'r Cyngor Sir yn awyddus i glywed eich barn chi. Rhowch eich sylwadau i ni ar yr opsiynau ynglŷn â'r ddarpariaeth addysg gynradd i'r dyfodol i ddisgyblion ardal Llangefni os gwelwch yn dda.

The County Council is keen to hear your opinion. Please send us your comments on the options for the future primary education provision for pupils living in the Llangefni area.

1.Ydych chi'n cytuno gyda'r rhesymau dros newid? *1. Do you agree with the reasons for change?*	**Ydw** **Yes**	Nac ydw No
Pam? *Why?*	Mae angen datblygu yr ysgol fel adeilad sydd yn ateb gofynion plant ac addysg heddiw, Nid oes digon o le yn yr adeiladau presenol.	

2.Pa opsiwn ydych chi yn ei gefnogi? *2. Which option do you favour?*	A	**B**
Pam? *Why?*	Pryder opsiwn A yw diogelwch ac addysg plant – Ble fyddai'r dysgwyr yn cael eu lleoli tra bod gwaith adeiladu ac addasu'r adeilad presennol? Byddai ail-leoli dysgwyr mewn cabanau dros dro yn anaddas, a ni fyddai posib sicrhau cwricwlwm ac addysg o'r radd flaenaf e.e. ardal tu allan CS? Un fynedfa sydd i'r ysgol – mae traffig staff a dysgwyr yn drwm ar hyn o bryd heb sôn am draffig adeiladu. Byddai adegau pan na fyddai'r Neuadd a chegin yr ysgol ar gael – sut fydd y plant yn cael eu bwydo? Beth am wersi Addysg Gorfforol? Byddai opsiwn B yn sicrhau fod plant yn gallu parhau i dderbyn addysg dda yn yr adeilad presennol nes bydd yr adeilad newydd yn barod – mae pwysau gwaith sy'n wynebu staff ar hyn o bryd yn anhygoel o drwm, a gallwn sicrhau y byddai ceisio cyrraedd safonau heriol mewn amgylchedd 'adeiladu' yn amhosib. Heb sôn am orfod storio a chadw adnoddau dros gyfnod yr addasu yn opsiwn A. Wrth edrych ar Atodiad 5, mae angen lleoedd arbennig ar gyfer ADY. Byddai opsiwn B yn sicrhau fod pob plentyn yn cael yr hyn mae angen, ond gyda chyn lleiaf â phosib o newidiadau I'r disgyblion – mae gan rhai yn yr ysgol gyflyrau meddygol a chyflyrau ble mae 'routine' yn allweddol i sicrhau llwyddiant – byddai ceisio mynychu ysgol sydd yn cael estyniadau / addasiadau yn effeithio yn fawr arnynt – sŵn / newid amgylchedd / budreddi a llwch ayyb. Byddai Opsiwn B hefyd yn caniatau datblygu i'r dyfodol – sicrhau fod posibilrwydd o ymestyn petai niferoedd y pentref yn codi yn nyfodiad datblygiadau yn yr ardal.	

3. Aoes gennych gynnigion eraill? *3. Do you have other proposals?*
DIM

4. A oes unrhyw faterion eraill yr hoffech dynnu ein sylw atynt? *4. Are there any other matters to which you wish to draw our attention?*

5. Mae'n ddewisiol os ydych chi eisiau rhoi eich manylion yn y blwch isod *5. It is optional if you want to enter your details in the box below*	
Llofnod / *Signature*	Printiwch eich enw / *Print your name*
Cyfeiriad / *Address* Ysgol Esceifiog Gaerwen Ynys Mon LL60 6DD	Swydd / Categori'r Ymatebydd (e.e. staff ysgol, rhiant, llywodraethwr, arall) *Post / Respondent's category (e.g. staff member, parent, governor, other)* Staff
Dyddiad / Date 27.02.17	

Oni bai eich bod yn nodi'n wahanol, bydd eich sylwadau yn agored i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad. Unless otherwise noted, your comments will be open to the public as part of the official records of this consultation. Dychwelwch unrhyw sylwadau at / Return any comments to:

Rheolwr Rhaglen, Y Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes, Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW. Neu anfonwch drwy e-bost at ysgolionmon@ynysmon.gov.uk	*Programme Manager, The Lifelong Learning Directorate, Anglesey Council, Council Offices, Llangefni, Anglesey LL77 7TW. Or send them by e-mail to angleseyschools@anglesey.gov.uk*

Mae croeso i chi ddanfon unrhyw sylwadau neu gwestiynau at y Rheolwr Rhaglen tan 13 Mawrth 2017.

You are welcome to send any comments or questions to the Programme Manager by 13 March 2017

Atodiad 7

Ymateb gan Gadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Henblas

Diolch am y cyfle i roi sylwadau ar y ddogfen ymgynghori statudol ar ddarpariaeth cynradd yn ardal Llangefni.

Mae llywodraethwyr Ysgol Henblas yn falch y bydd addysg yn yr ysgol yn parhau o dan y ddau opsiwn a gynigir (opsiwn A ac opsiwn B), ac yn falch hefyd fod yr opsiwn o addasu yr ysgol yn cael ei ystyried.

Rydym yn agored i drafod ymhellach y posibilrwydd o gynnwys yr ysgol mewn ffederasiwn gyda ysgol arall, ond cyn rhoi barn penodol ar y mater, byddai angen i ni ddeall yr union oblygiadau i Ysgol Henblas, ac hefyd manylion unrhyw ffedereiddio sy'n cael ei awgrymu.

Yn gywir,

Cadeirydd Ysgol Henblas.
13/03/17

Atodiad 8

Annwyl Reolwr Rhaglen,

Rwyf yn siomedig iawn ar ôl cyfnod hir o ymgynghori, mai'r unig opsiwn mae'r Cyngor Sir yn ei gynnig i Talwrn, yw i gau yr ysgol yn gyfangwbl. Roeddwn wedi mawr obeithio y buasech o leiaf wedi rhoi cynnig i ffedereiddio hefo rhai o ysgolion eraill o gymharol faint yn yr ardal.

Mae'n ymddangos fod y Cynulliad, Estyn a'r Cyngor Sir yn ystyried ysgol o 150 o ddisgyblion yn ysgol fechan erbyn hyn. Efallai bod hyn yn wir yng Nghaerdydd ond nid yn Sir Fôn. Tybiaf fod 50 o ddisgyblion yn nes i'r marc a bod angen cadw rhai o'r ysgolion yma ar agor i alluogi rhieni i gael dewis eang o ysgolion ar gyfer ei plentyn. Does dim problem llenwi yr ysgolion yn y dalgylch sydd o dan fygythiad ac mae'r rhieni yn unfrydol am gadw yr ysgolion ar agor. Gofynaf y cwestiwn, a yw eu llais yn cael eu hanwybyddu?

Buasai ymestyn Ysgol Y Graig yn golygu lle i oddeutu 390 o ddisgyblion. Ar hyn o bryd mae 335 o ddisgyblion yn yr ysgol. Ar ôl cynnwys 48 o ddisgyblion Y Talwrn, buasai cyfanswm o 383, gan adael lle gwag i 7 disgybl. Beth am y disgyblion fydd yn byw yn y tai maent yn fwriadu eu hadeiladu dros y ffordd i'r ysgol yn ogystal a'r 150 o dai sydd o bosib yn yn mynd i gael eu hadeiladu ar dir Coleg Pencraig? Os yw Ysgol y Graig am ehangu fel mae tref Llangefni yn ehangu mi fydd y safle yn fuan iawn yn rhu fychan unwaith eto, fel sydd wedi digwydd yn Ysgol Corn Hir a sydd yn barod ar ôl 8 mlynedd yn digwydd yn Ysgol y Graig.

Mae Ysgol Esceifiog yn 36 oed ac ysgol Henblas yn 28 oed ac eto mae opsiwn i ail fodelu Ysgol Henblas ac unai ail fodelu neu adeiladu ysgol newydd yn Gaerwen. Gofynwn y cwestiwn pam fod hyn yn opsiwn? Mae'r ddwy ysgol bresennol yn ddigon ifanc ac yn llai na llawn. Oni fyddai'n well defnyddio'r arian ar gyfer ail fodelu Ysgol Y Talwrn neu i sicrhau opsiwn megis ffedereiddio.

Mae pob un rhiant yma yn Ysgol Y Talwrn wedi dewis anfon eu plant i'r ysgol am ei body n ysgol fechan ddawnus ble mae'r plant yn cael sylw personol, ac y cant pob chwarae teg. Mi fuasai yn bechod ofnadwy eu hamddifadu o'u dewis.

I grynhoi, siom yw'r opsiynau sydd wedi eu cynnig a gobeithaf y byddwch drwy edrych ar yr holl ymatebion yn ystyried ail lunio opsiynau sydd yn rhoi'r cyfle i ni gadw ein hysgol ar agor.

Yr Eiddoch yn Gywir

[redacted]

Cadeirydd Y Llywodraethwyr

Atodiad 9

Ysgol Gynradd Y Talwrn
Y Talwrn
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TG
Ffôn: 01248 723363
Ebost: pennaeth.talwrn@ynysmon.gov.uk

Annwyl Reolwr Rhaglen,

Hoffem fel Corff Llywodraethol Ysgol Y Talwrn, wrthwynebu unrhyw argymhelliad i gau'r Ysgol yng nghyd-destun ymgynghoriad Dalgylch Llangefni. Rydym yn siomedig iawn nad oes opsiwn o gwbwl i gadw'r Ysgol yn agored hyd yn oed o dan system megis ffedereiddio. O ganlyniad yr unig ymateb sydd gennym yw y dylech fod wedi cynnig opsiwn oedd yn galluogi i ni gadw ein hysgol yn agored. Mae'r Ysgol wedi bod yn gwasanaethu pentref Y Talwrn am 137 o flynyddoedd ac hoffem feddwl y byddwch yn ystyried newid yr opsiynau i roi cyfle i'r ysgol barhau i wasanaethu'r pentref am amser maith eto.

Siom fawr i ni yw fod y bygythiad wedi dychwelyd gwta bedair blynedd ar ôl ymgynghoriad manwl iawn yn 2012. Yn 2012 roedd yr y ysgol o dan fygythiad am nad oedd digon o blant yn ei mynychu. Erbyn hyn ymddengys fod gormod o blant yn mynychu ysgolion y dalgylch a hyn ond 30 mlynedd ar ôl adeiladu ysgol newydd Corn Hir ac 8 mlynedd ar ôl adeiladu Ysgol Y Graig. Mae'r ddwy ysgol yma yn llawn yn barod ac angen ehangu. Mae ardal Llangefni yn parhau i dyfu a'r peryg ydi y bydd yr ysgolion, ar ôl ehangu, yn llawn unwaith yn rhagor mewn byr amser. Gweler hyn yn yr unig opsiwn sydd ar gael yma i ni yn Nhalwrn, sef i gau ac ymuno ac Ysgol Y Graig. O fewn yr opsiwn yma byddwch yn rhoi estyniad fydd yn galluogi capasiti yr Ysgol i dyfu i 390. Gyda ein disgyblion ni mae hyn yn gadael 7 lle ychwanegol gwag a fydd yn sicr ddim yn ddigon o ystyried yr holl ddatblygiadau tai sydd ar y gweill yn yr ardal. Rydym ninnau yma yn Nhalwrn gyda 48 allan o'r 49 lle wedi eu llenwi a dim golwg fod y niferoedd am leihau. Credwn y dyliech ail ystyried eich opsiynau i gymryd hyn i ystyriaeth.

Yr Ysgol yw calon ein cymuned yma yn Nhalwrn, a hebddi byddai'n peryglu dyfodol yr Eisteddfod leol, Ysgol Sul a Neuadd y Pentref sydd ar hyn o bryd yn cryfhau ein cymuned. Rydym fel Corff yn ymwybodol o'r gwrthwynebiad sydd yn bodoli yn y Gymuned gyda dros 150 o enwau yn barod ar ddeiseb heb gynnwys y llythyr ac ymatebion sydd wedi dod i law ffrindiau'r Ysgol. Credwn fod hyn yn dangos effaith yr Ysgol fel rhan hanfodol o fywyd y pentref. Yn ychwanegol, pleidleisiodd Cyngor Cymuned Llanddyfnan, mewn cyfarfod ar Hydref 25 yn unfrydol i wrthwynebu unrhyw fwriad i gau Ysgol Y Talwrn. Roedd y tri cynghorydd Sir dros ward canolbarth Môn yn bresennol i wrando ar y drafodaeth.

Hyderwn y byddwch yn parchu'r undod cryf sydd yn bodoli yma yn Nhalwrn rhwng y disgyblion, staff, rhieni a'r gymuned a byddwch yn penderfynu o leiaf i ail ystyried a chynnig opsiynau newydd ble byddwn yn gallu cadw'r ysgol hapus hon yn agored i wasanaethu y Pentref a'r ardaloedd cyfagos. Boed hyn yn ei sefyllfa bresennol neu o dan system megis Ffedereiddio.

Yr Eiddoch yn Gywir

[redacted]

Cadeirydd Corff Llywodraethol Ysgol Y Talwrn

Atodiad 10

Ysgol Gynradd Y Talwrn
Y Talwrn
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TG
Ffôn: 01248 723363
Ebost: pennaeth.talwrn@ynysmon.gov.uk

Annwyl Reolwr Rhaglen,

Fel aelodau staff yma yn Ysgol Y Talwrn, hoffem fynegi ein pryder fod y ddau opsiwn yn yr ymgynghoriad yn golygu y bydd Ysgol Y Talwrn yn cau o dan eich system moderneiddio ysgolion. Er ein bod yn deall yr angen i edrych yn ofalus ar sefyllfa ysgolion Ynys Môn, credwn fod y pwyntiau isod yn atgyfnerthu ein barn y dylai Ysgol Y Talwrn gael yr hawl i barhau i ffynnu unai yn ei sefyllfa bresennol neu o dan system ffedereleiddio.

Mae Ysgol y Talwrn yn ysgol fechan deuluol a byddai'r ymdeimlad o agosatrwydd yn diflannu mewn sefyllfa fwy amhersonol, sy'n gysylltiedig ag ysgol fwy. Mae'r ysgol yn gweithredu yn effeithiol er mwyn tynnu'r gymuned ynghyd mewn ardal wasgaredig ac mae hyn yn cael ei ddefnyddio i atgyfnerthu profiadau dysgu cyfoethog yr ydym yn eu darparu i ddisgyblion Y Talwrn.

Mae'r ysgol hefyd yn ymwybodol o dreftadaeth ac hyrwyddiad yr iaith Gymraeg ac yn addysgu hynny i'r disgyblion yn effeithiol. O ganlyniad, mae'n codi ymwybyddiaeth parthed hanes a diwylliant, ynghyd â diogelu traddodiadau ar gyfer y dyfodol. Yr ysgol yw'r cyfrwng mwyaf effeithiol er mwyn diogelu yr ymdeimlad o gymuned sydd yn bodoli yma yn Y Talwrn. Mae'r ysgol hefyd yn parhau i hyrwyddo a chefnogi diwylliant eisteddfodol. Byddai cau'r ysgol yn arwain at dranc yr eisteddfod, sydd bellach yn enghraifft amheuthun o eisteddfod leol ar yr ynys.

Fel yr ydym yn sicr y cewch wybod mewn amryw ddatganiad arall ynghylch moderneiddio ysgolion dalgylch Llangefni, mae'n cymuned yn llwyr gefnogol o barhad Ysgol Y Talwrn a gobeithiwn y gwnewch wrando arnynt a dewis ail ystyried yr hyn yr ydych yn ei gynnig fel rhan o'r opsiynau yn y ddogfen ffurfiol ar gyfer sicrhau dyfodol yr ysgol unai yn ei ffurf bresennol neu gan ddefnyddio ffedereleiddio.

Yr Eiddoch yn Gywir,

Staff Ysgol Y Talwrn.

Ymateb i'r Ddogfen Ymgynghori Statudol – Ardal Llangefni

Hoffwn gynnig yr ychydig sylwadau isod wrth ymateb i'r argymhelliad – *"ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a a chau Ysgol Talwrn."*

Pan agorodd Ysgol y Graig yn 2008 roedd yn ateb y meini prawf ar gyfer Ysgolion Cynradd yr Unfed Ganrif ar Ugain. Fodd bynnag mae'r ysgol bellach dros ei chapasiti ac nid yw llawer iawn o'r cyfleusterau yn bodoli erbyn hyn.

Wrth ymestyn yr ysgol hon dylid sicrhau:

Cyfleusterau Addysgu a Dysgu

1. Fod POB ystafell ddosbarth *"o faint addas gydag ymdeimlad o ofod a golau (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru)."* Nid yw hyn yn bodoli ymhob dosbarth ar hyn o bryd gan fod disgyblion ym mlwyddyn 2 yn cael eu haddysgu mewn ystafell a oedd yn wreiddiol wedi ei glustnodi ar gyfer cadw adnoddau. Mae hyn yn peri cryn sialens wrth geisio cyflwyno gweithgareddau sy'n ateb gofynion cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen. Byddai angen felly i'r estyniad ganiatáu ystafell ddosbarth pwrpasol ar gyfer y plant hyn yn ogystal a bod dosbarthiadau ychwanegol yn bodoli i dderbyn plant Ysgol Talwrn. Rydym fel ysgol hefyd angen yr ystafell adnoddau gan nad oes lle erbyn hyn i gadw adnoddau, ac o ganlyniad mae adroddiad Iechyd a Diogelwch diweddar wedi adnabod bod y mannau a ddefnyddir yn beryglus e.e. pethau yn cael eu storio ar ben cypyrddau, yn y coridorau ac ati. Mae'r diffyg cyfleusterau adnoddau digonol hyn eto yn mynd yn groes i arweiniad Llywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu.

2. *"Cyfleusterau addas ar gyfer y Cyfnod Sylfaen gan gynnwys ardaloedd tu allan (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru)."* Nid oes gan disgyblion derbyn i flwyddyn 2 fynediad i ardal tu allan penodedig, caeedig, ac felly mae'n anodd cynllunio tasgau lle gellid defnyddio'r ardal tu allan fel estyniad i'r ystafell ddosbarth. Wrth ailfodelu Ysgol y Graig mae'n hanfodol fod hyn yn derbyn ystyriaeth llwyr fel ein bod yn gallu llwyr wireddu egwyddorion y Cyfnod Sylfaen.

3. *"Mannau ymarferol arbenigol".* Mae disgyblion Blwyddyn 3 yn cael eu haddysgu mewn ystafell oedd wedi ei chynllunio ar gyfer ei defnyddio fel ystafell gerdd. Golyga hyn fod y gwersi offerynnol yn cymryd lle yn y cyntedd, tu allan i ddosbarthiadau. Mae gwersi offerynnol yn digwydd yn ddyddiol yma yn y Graig. Mae rhain yn cynnwys gwersi pres, telyn, piano, cerddorfa, llinynnol. Mae'r gwersi hyn yn amharu ar wersi dosbarthiadau eraill ac yn peri anhawster i blant sy'n cael trafferth canolbwyntio. Mae'r ystafell gerdd (sy'n cael ei ddefnyddio fel ystafell ddosbarth erbyn hyn) wedi ei ddiogelu rhag sŵn. Mae hyn yn wastraff llwyr ar arian. Dylid felly ystyried ychwanegu ystafell arall ar gyfer plant blwyddyn 3 fel bod yr ystafell gerdd yn cael ei ddefnyddio unwaith eto ar gyfer y diben gwreiddiol.

4. *"Ystafelloedd llai ar gyfer grwpiau llai e.e. targedu ac A.A.A".* Nid oes lle yn bodoli ar gyfer gweithio gyda grwpiau o blant ADY / grwpiau targed. Ar hyn o bryd mae ambell i grŵp yn cael eu targedu mewn coridorau. Nid yw hyn yn ddelfrydol a mae lle i gwestiynu effeithiolrwydd hyn gan fod gymaint o brysurdeb yn tynnu sylw'r plant. Nid yw Ysgol y Graig ar hyn o bryd yn ateb y gofyn hwn. Dylid cymryd hynny i ystyriaeth wrth ailfodelu'r ysgol yn enwedig gan fod oddeutu 31.8% o blant yr ysgol ar gofrestr ADY.

5. *“Neuadd ysgol a chyfleusterau ciniawa ac o faint priodol (yn unol â’r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a Bwletinau Adeiladu).”* Ers i Ysgol y Graig dyfu mae bellach angen 3 eisteddiad ar gyfer amser cinio. Nid oes modd trefnu fod pawb yn cael cinio gyda’i gilydd. Mae hyn yn achosi trafferthion staffio gan fod angen digon o oruchwylwyr ar yr iard yn ogystal ag yn y Neuadd ginio. Bydd rhaid cael eisteddiad ychwanegol os yw capasiti’r ysgol yn cynyddu. Gall hyn olygu fod rhai plant yn bwyta am 11.30yb a rhai yn bwyta am 1.00yh. Byddai hyn hefyd yn golygu fod y Neuadd ar gael am lai o amser bob dydd ar gyfer gwersi Addysg Gorfforol.

Yn ychwanegol at hyn rhaid cymryd i ystyriaeth mai un wers Addysg Gorfforol yr wythnos sy’n bosib i bob dosbarth ei gael yn y Neuadd ar hyn o bryd. Petai capastiti’r ysgol yn cynyddu ni all pob dosbarth cael gwers Addysg Gorfforol yn y Neuadd.

Yn ystod y Nadolig cynhelir 12 sioe Nadolig er mwyn i bob adran berfformio ddwywaith i’r cyhoedd a perfformiad arall ar gyfer gweddill yr ysgol. Eleni daeth yn amlwg y bydd rhaid cynnal rhagor o sioeau y flwyddyn nesaf, gan nad yw’r Neuadd yn ddigon mawr ar gyfer sicrhau lle ar gyfer yr holl rieni. Wrth gynyddu capasiti’r Ysgol fe fydd y broblem yn gwaethygu.

Wrth ailfodelu Ysgol y Graig rhaid sicrhau fod estyniad yn cael ei roi ar y Neuadd neu bod ail Neuadd yn cael ei chodi. Mae croeso i aelodau’r Cyngor ddod i’r ysgol i weld trefniadau amser cinio er mwyn gweld yr her sy’n ein wynebu bob dydd.

Cyfleusterau Chwarae

1. *“Man chwarae caled (iard ysgol) o faint digonol ar gyfer capasiti’r ysgol (yn unol â’r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a’r Bwletin Adeiladu).”* Mae’r iard ysgol yn rhy fychan ar gyfer y nifer o blant sydd yn yr ysgol, yn enwedig o gofio fod yr ysgol bellach dros ei chapasiti. Mae rhan o’r iard hefyd wedi ei glustnodi’n benodol ar gyfer cael ei ddefnyddio fel ardal tua allan ar gyfer y plant Meithrin. Mae ffens o’i amgylch ac felly nid yw gweddill y plant yn gallu defnyddio’r rhan yma o’r iard. Mae llawer o ddamweiniau yn ddyddiol, yn enwedig rhwng 12.50 a 1.00yh, gan fod y rhan fwyaf o blant allan ar yr iard ar yr un pryd a’r gofod yn brin. Wrth ailfodelu’r ysgol ni ddylid cynnwys ardal tu allan y plant meithrin yn yr arwynebedd sydd ar gael ar gyfer iard ysgol plant derbyn – Blwyddyn 6. Mae angen ymestyn yr ardal tu allan er mwyn sicrhau diogelwch y plant. Gan fod 3 amser chwarae gwahanol yn y bore a’r prynhawn ni ellir ychwaith defnyddio’r iard ar gyfer gwersi Addysg Gorfforol sy’n ei gwneud yn amhosib sicrhau fod plant yn cael mwy nag un gwers Addysg Gorfforol yr wythnos. Mae hyn yn groes i egwyddorion Llywodraeth Cymru wrth geisio sicrhau fod plant ysgolion cynradd yn cael digon o ymarfer corfforol.

Ardaloedd Staff a Gweinyddu

Mae Ysgol y Graig yn gweinyddu ardal Cymunedau’n Gyntaf. Mae tua chwarter o’n plant ar gofrestr lles. Cynhelir cyfarfodydd Lles aml asiantaethau’n aml yn yr Ysgol. Daw Gweithwyr Cymdeithasol i’r ysgol i siarad gyda plant. Rhaid neilltuo diwrnod cyfan ar gyfer adolygiadau ADY plant. Golyga hyn fod rhaid defnyddio Ystafell y Pennaeth ar gyfer yr adolygiadau a’r cyfarfodydd hyn gan nad oes ystafell arall ar gael.   Golyga hyn fod y Pennaeth yn aml yn gorfod defnyddio’r Ystafell Athrawon ar gyfer gwneud ei gwaith. Cafwyd nifer o achlysuron yn ystod y flwyddyn pan nad oedd lle ar gael e.e. y nyrs ysgol eisiau profi clyw plant ac felly’n gorfod defnyddio coridor, gweithiwr cymdeithasol yn gorfod siarad gyda plentyn yn eu gofal yn y coridor. Wrth ailfodelu’r ysgol mae’n rhaid sicrhau un ystafell cyfarfod ychwanegol er mwyn sicrhau fod materion sensitif yn cael eu hymdrin â hwy yn gyfrinachol.

Cyffredinol

1. *"Gyda llecyn wedi ei ffensio/amgáu ar gyfer gweithgareddau'r Cyfnod Sylfaen"*. Y dosbarth meithrin yw'r unig ddosbarth yn y Cyfnod Sylfaen sydd gyda llecyn wedi ei ffensio. Nid oes gan unrhyw ddosbarth arall yn y CS fynediad i unrhyw arall wedi ei amgáu. Mae angen cymryd hyn i ystyriaeth wrth ailfodelu Ysgol y Graig.

2. "Llefydd parcio diogel". Mae sefyllfa parcio Ysgol y Graig yn peri pryder aruthrol i ni fel ysgol. Mae 34 lle wedi ei glustnodi ar gyfer staff yr ysgol er bod 47 aelod yn gweithio'n yr ysgol ar hyn o bryd. Mae'n debygol y bydd hyn yn cynyddu petai capasiti'r Ysgol yn cynyddu. Mae llefydd parcio'n brin iawn yma gan fod hon yn Ysgol Eco a'r gobaith oedd y byddai hyn yn denu teuluoedd i gerdded i'r ysgol. Yn anffodus gan nad yw'r ysgol yn agos iawn i rhan fwyaf o dai ein teuluoedd mae llawer iawn o rieni yn danfon eu plant i'r ysgol mewn car. Rydym wedi cael 2 achos o 'near miss' ers cychwyn Tymor y Gwanwyn. Rydym wedi llythyru rhieni, wedi darparu gwersi Diogelwch y Ffordd i'r plant, wedi rhannu negeseuon ar Facebook a chydweithio gyda Iechyd a Diogelwch. Fe fydd y sefyllfa yn gwaethygu yn ystod y misoedd nesaf wrth i'r lôn newydd heibio Coleg Menai agor. Bydd cynyddu capasiti'r ysgol yn ychwanegu at y broblem enfawr hon. Mae tua 200 o ymwelwyr yn dod i'r ysgol bob mis gan gynnwys ymweliadau wythnosol gan 6 athrawes peripatetig a'r Swyddog Lles Addysg, 2 ddisgybl chweched dosbarth o Ysgol Gyfun Llangefni a cheir ymweliadau yn aml gan weithwyr cymdeithasol, nyrs ysgol, swyddogion Cwmni Cynnal, gweithwyr o'r lloches, myfyrwyr o Coleg Menai ar brofiad gwaith ac ati. Mae hyn yn ychwanegol at y nifer o rieni sydd eisiau parcio yma. Rydym yn wirioneddol bryderus fod plentyn am gael ei daro gan gar ar dir yr ysgol. Mae'n rhaid felly sicrhau fod maes parcio diogel yn cael ei gynllunio wrth ailfodelu'r Ysgol.

3. *"Dylid cynnwys y dechnoleg adnewyddadwy e.e tyrbinau gwynt.."* Mae gan yr ysgol tyrbin gwynt ond yn anffodus nid yw'n gweithio. Ni all yr ysgol ysgwyddo'r gost o'i drwsio. Tra'n ailfodelu Ysgol y Graig gellid ystyried modd o ddatrys y broblem hon.

Hyderaf y byddwch yn ystyried y pwyntiau hyn wrth i chi drafod dyfodol Ysgol y Graig.

Yn gywir,

[redacted]

Pennaeth

Atodiad 12

Sylwadau Cyngor Cymuned Llanddyfnan:

Mae'r Cyngor Cymuned o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor ac yn cefnogi cyhoeddiad diweddar y Gweinidog Cynulliad Cymru ar gadw ysgolion bychain ar agor. Gan fod yr ysgol yn 98% llawn, ac ysgolion gynradd yn Llangefni yn llawn, ni welwn unrhyw reswm i gau'r ysgol.

Rydym hefyd yn teimlo bod y costau yn amheus. Er enghraifft, mae côst o £ 250,000 wedi cael ei roi ar gyfer ystafell ddosbarth symudol. Mewn rhai ysgolion gallai'r gôst fod yn llai ac mewn eraill mwy. Os yw data hwn yn anghywir, faint o ddata arall sydd yn anghywir?

Yn ychwanegol to Atodiadau 5-12 CYMRAEG 1

Cylch Meithrin Corn Hir

1. **Mae'r lleoliad yn rhy fach i gymryd yr holl ddisgyblion ac nid yw maint yr adeilad yn addas ar gyfer y nifer o blant - o ystyried rhagolygon mwy o alw i'r dyfodol.**

   Yn Llangefni yn tyfu ac mae'r boblogaeth yn yr ysgolion yn cynyddu sy'n golygu bod angen mwy o le, a bydd mwy o alw am ddarpariaeth y feithrinfa.

2. **Ni does barn yma gan fod y 2 opsiwn ar gyfer Corn Hir yr un fath yn opsiwn A ac Opsiwn B.**

3. **Dim sylwadau pellach i'r rhai a nodwyd yn yr ymgynghoriad anffurfiol cyntaf.**

4. **O ystyried y cynnydd yn y galw am ddarpariaeth meithrin, gall y Cyngor sicrhau bod sgôp i gynyddu rhif mynediad yr ysgol I 47 yn y dyfodol.**

   Mae'r galw yn uchel yn lleol am ofal plant fforddiadwy, gan nad oes llawer o ddarparwyr. Mae angen sicrhau bod yr ysgol newydd yn gallu darparu (wraparound) ar gyfer y plant meithrin sydd am fynychu'r ysgol, a bod digon o ofod o fewn yr adeilad i ganiatáu hyn.

   Mae angen ystyried y ddarpariaeth ar gyfer plant o'r oedran 2 ½ - 3 oed mewn unrhyw ysgol newydd. Mae gan y plant fynediad at oar yn o bryd sef y Cylch.

   Bydd rhaid i unrhyw ysgol Cynllunio efo sgôp ar gyfer estyniad pellach, gyda safle digonol.

   Angen sicrhau cynllun adeiladu sy'n cael ei ddefnyddio gan y gymuned ar gyfer digwyddiadau amryw.

   Angen sicrwydd bod lleoliad y Meithrin (Cylch Meithrin) wedi ei ystyried yn y broses Cynllunio / adeiladu.

   Safle'r ysgol newydd - ystyried sut bydd yn effeithio mynediad y dalgylch at y ddarpariaeth meithrin

Pa ystyriaethau / cynlluniau fydd yn bodoli i ymuno'r ddau leoliad (Cylch) Bodffordd a Chorn Hir, ar safle newydd - a'r angen i sicrhau bod cynrychiolaeth ar unrhyw grŵp rhanddeiliaid.

d/o Cylch Meithrin Corn Hir

10/3/17